ПРОЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЕДНАЙЦЕСЯ!

ЗАРА

ОРГАН БРЭСЦКАГА АБКОМА КП(б)Б І АБЛАСНОГА СОВЕТА ДЭПУТАТАЎ ПРАЦОЎНЫХ

№ 135 (506) ‖ Серада 11 чэрвеня 1941 г. ‖ Цана 15 кап.

НІ АДНАГО ПРАЦОЎНАГА БЕЗ АБЛІГАЦЫЙ НОВАЙ ПАЗЫКІ!

Стопроцантным удзелам у падпісцы на Пазыку Трэцяй Пяцігодкі (выпуск чацвертага года) яшчэ больш умацуем абароназдольнасць нашай квітнеючай радзімы!

ЗА КУЛЬТУРНЫ АДПАЧЫНАК ПІОНЕРАЎ І ШКОЛЬНІКАЎ

Тысячы юных грамадзян — піонераў і школьнікаў нашай вобласці — заканчваюць вучобу ў школах. Кожны з іх гарыць благародным жаданнем вучыцца і працаваць так, каб выхаваць з сябе ўсебакова пісьменных і мужных грамадзян краіны Советаў, актыўных будаўнікоў комуністычнага грамадства.

Пасля ўпартай вучобы для піонераў і школьнікаў настае час летніх канікул. 1.550 рэбят правядуць свае канікулы ў піонерскіх лагерах, санаторыях. Лепшыя з лепшых па вучобе і грамадскай працы выедуць на экскурсію ў сталіцу квітнеючай ордэнаноснай Беларускай Совецкай Рэспублікі — горад Мінск. У час экскурсіі рэбяты пазнаёмяцца з буйнейшымі прадпрыемствамі, тэатрамі, з навуковымі ўстановамі, сустрэнуцца са знатнымі людзьмі рэспублікі.

Многа цікавага і вясёлага дасць для рэбят лета гэтага года. Піонеры і школьнікі будуць праводзіць час на вольным паветры, каля рэк, у лесе, будуць вытвараць ваенізаваныя паходы, займацца фізкультурай і спортам, рыхтаваць сябе да працы і абароны.

Каб зрабіць адпачынак школьнікаў яшчэ больш змястоўным і цікавым, прадстаіць многае зрабіць комсамольскім, профсаюзным, совецкім арганізацыям і настаўнікам нашай вобласці.

Некаторыя камісіі па рабоце сярод піонераў і школьнікаў райкомаў комсамола намячаюць у планах летняга адпачынку дзяцей экскурсіі па гістарычных месцах вобласці, раёна, прадугледжваюць ваенізаваныя паходы, ігры, сустрэчы са знатнымі людзьмі нашай краіны — стаханаўцамі прадпрыемстваў, ордэнаносцамі, байцамі і камандзірамі Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Але не ўсе яшчэ камісіі па рабоце сярод піонераў і школьнікаў РК ЛКСМБ разгарнулі работу па арганізацыі культурнага адпачынку дзецям на час летніх канікул. Як на звычайную з'яву глядзяць на гэта некаторыя сакратары і ў цэлым бюро райкомаў комсамола. У Бярозаўскім раёне работнікі райкома комсамола пакуль што займаюцца размовамі аб значэнні летняга адпачынку дзяцей. Ніхто з іх нічога не робіць, каб дзеці правялі лета радасна, каб кожны дзень іх быў напоўнен канкрэтнай справай.

Пярвічныя комсамольскія арганізацыі школ горада Брэста і гарком комсамола таксама не праяўляюць сапраўдных клопатаў аб арганізацыі летняй работы з дзецьмі. Кіраўнікі іх, напэўна, не разумеюць, што раскачка, адсутнасць паваротлівасці, ініцыятывы балюча адаб'ецца на арганізацыі летніх канікул школьнікаў. Аб тым, што гэту важнейшую справу комсамол па-сапраўднаму яшчэ не ўзяў у свае рукі, гавораць многія факты. У горадзе яшчэ магчыма сустрэць і такіх рэбят, якія вядуць сябе непрыстойна, са старэйшымі размаўляюць на ты, кураць. Са звычаямі «вуліцы», перажыткамі капіталістычнага мінулага трэба весці бязлітасную барацьбу. Гэтаму павінна садзейнічаць пастаянная выхаваўчая работа сярод дзяцей. У планах работы з дзяцьмі нельга дапускаць шаблона. Кожнае мерапрыемства павінна быць дэталёва абмеркавана, яно павінна зыходзіць з патрабаванняў саміх рэбят.

Гаркому і райкомам комсамола трэба ўлічыць, што пераважная большасць навучаючайся моладзі не пападзе ў лагеры, санаторыі, яна будзе праводзіць час дома — у горадзе, у вёсцы. Пярвейшая задача комсамольскіх арганізацый — пры прадпрыемствах, домаўпраўленнях, школах, калгасах арганізаваць фарпосты — цэнтры палітычнай і самадзейнай работы сярод дзяцей. Кіраўнікамі іх неабходна вылучыць лепшых, найбольш ініцыятыўных, любячых работу сярод дзяцей комсамольцаў.

Фарпосты, піонерскія атрады абавязаны добра наладзіць работу гурткоў: драматычных, харавых, музыкальных, літаратурных, краяведчых і другіх. Пры дапамозе гэтых гурткоў развіваць у рэбят ініцыятыву, самадзейнасць, любоў да працы, кніг, мастацтва.

Не меншае месца ў штодзённай рабоце фарпостаў і піонерскіх атрадаў павінна заняць прывіццё працоўных навыкаў дзецям. Для гэтага ёсць вялікае поле дзейнасці. Піонеры і школьнікі вёскі могуць многа праявіць ініцыятывы па дапамозе калгасам у выкананні гаспадарча-палітычных задач: праполка яравых культур, уборка ўраджаю, шэфства над маладняком жывёлы і многа іншых каштоўных пачынанняў. Піонеры і школьнікі горада могуць сябе праявіць у дробным рамонце школ, у навядзенні чысціні ў сваіх пакоях, дварах, парках, у абсталяванні фізкультурных пляцовак і г. д.

Прыгожую летнюю пару неабходна выкарыстаць так, каб навучыць рэбят добра хадзіць у страі, мятаць гранату, плаваць, выконваць гімнастычныя практыкаванні, рабіць фотаздымкі, чытаць тапаграфічную карту, іграць у футбол і г. д. Усяму гэтаму павінна садзейнічаць масава-растлумачальная работа. Неабходна расказаць юнакам і дзяўчынкам, што вывучэнне ваеннай справы з'яўляецца пярвейшым абавязкам перад соцыялістычнай радзімай.

У фарпосце, атрадзе трэба сістэматычна практыкаваць сустрэчы са слаўнымі байцамі і камандзірамі РСЧА. Іх расказы аб мужнасці Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота ў баях з ворагамі павінны выхоўваць у піонераў і школьнікаў яшчэ большую любоў да радзімы, да партыі Леніна-Сталіна, гатоўнасць разам са сваімі бацькамі і старэйшымі братамі выступіць па абарону свяшчэнных рубяжоў краіны соцыялізма.

На дапамогу ва ўсёй рабоце па правядзенню летняга адпачынку піонераў і школьнікаў павінны прыйсці настаўнікі, бацькі, улічваючы, што летні перыяд патрабуе яшчэ большай увагі дзецям. І гэта зусім ясна, бо летам дзеці не вучацца ў школе, за імі адсутнічае штодзённы нагляд настаўніка.

У піонерскіх лагерах, санаторыях прадстаіць таксама ўпарта папрацаваць комсамольскім арганізацыям. З першага дня неабходна расказаць рэбятам, што піонерскі лагер — гэта месца не толькі аднаго адпачынку, але і месца разнастайнай і ўпартай працы, паходаў, ваенна-фізкультурных іграў, праяўлення творчай ініцыятывы. Лагер усёй сваёй работай павінен садзейнічаць прывіццю працоўных навыкаў маладому падрастаючаму пакаленню.

Агульнымі намаганнямі комсамольскіх, профсаюзных, совецкіх арганізацый і настаўніцтва трэба зрабіць усё неабходнае, каб лета для дзяцей дало многа новага і цікавага, каб яно падрыхтавала рэбят для ўдарнай вучобы ў наступаючым навучальным годзе.

КАЛГАСНАЯ РАДАСЦЬ

Адразу пасля атрымання весткі аб выпуску пазыкі Трэцяй пяцігодкі (выпуск чацвертага года) у калгасе імені Леніна, Шэрашэўскага раёна, адбыўся многалюдны мітынг. Старшыня калгаса тав. Раўнейка Раман кароткай уступнай прамовай адкрыў мітынг. Слова для даклада ён прадаставіў тав. Разумову. Тав. Разумоў расказаў, якое вялікае значэнне мае дзяржаўная пазыка для паспяховага выканання гістарычных задач, пастаўленых XVIII партыйным з'ездам, — дагнаць і перагнаць у эканамічных адносінах перадавыя капіталістычныя краіны.

Пасля мітынга пачалася дружная падпіска. Падпісалася 174 чалавекі на суму 4.005 рублёў. З гэтай сумы 1000 рублёў унесена наяўнымі.

Дружная падпіска на новую пазыку гаворыць аб тым, як веліка любоў калгаснага сялянства да соцыялістычнай радзімы, да партыі Леніна-Сталіна.

І. Верцінскі.

Падпісаліся на 3750 рублёў

У памяшканні клуба вёскі Замшаны, Маларыцкага раёна, адбыўся агульны сход сялян.

Пасля даклада аб выпуску новай пазыкі пачаліся выступленні. Працоўныя сяляне ў сваіх прамовах заклікалі актыўна падпісвацца на новую пазыку. Былыя батракі Карабейка Аляксандр, Літвінюк Сцяпан і многія другія падпісаліся па 50 рублёў. Многія сяляне падпісаліся на сто і больш рублёў. За першы дзень падпіскай ахоплены 62 чалавекі. Яны падпісаліся на суму 3.750 рублёў.

Ш. Фрымерман, Н. Хары.

Калгаснікі ўносяць грошы на пазыку

Радасна сустрэлі калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі імені Сталіна, Брэсцкага раёна, пастанову СНК СССР аб выпуску новай пазыкі. За некалькі дзён падпіскай ахоплена 64 члены сельгасарцелі. Калгаснікі Залатуха Нікалай і яго жонка Ольга, Піваварчык Іван, Мацюк Нікалай падпісаліся па сто рублёў. Яны поўнасцю ўнеслі ўказаныя сумы.

З агульнай сумы падпіскі 1.705 рублёў, ужо ўнесена 1.599 рублёў. Падпіска працягваецца.

Бас.

ПАДЦЯГНУЦЬ АДСТАЮЧЫХ

Падпіска на пазыку Трэцяй пяцігодкі (выпуск чацвертага года) па вобласці праходзіць з неаслабным уздымам. Падпіска сярод рабочых і служачых на 10 чэрвеня па вобласці склала 20 мільёнаў 949 тысяч рублёў, што поўнасцю пакрывае бюджэтную праектыроўку вобласці з перавыкананнем.

Не гледзячы на паспяховы ход рэалізацыі пазыкі ў цэлым па вобласці, у асобных раёнах падпіска сярод рабочых і служачых праходзіць неадавальняюча. Так, напрыклад, да гэтага часу не выканалі бюджэтныя разлікі Высокаўскі, Гайнаўскі, Бяльшчальскі і Кобрынскі раёны, у той час, як рад раёнаў значна перавыканаў бюджэтныя разлікі па пазыцы: як Сямяцічы, Шэрашэва, Пружаны, Косава і другія.

Характэрна прывесці такі факт. Падпіска рабочых і служачых у мінулым годзе на гэты дзень састаўляла 11 мільёнаў 672 тысячы рублёў, а ў гэтым годзе 20.949 тысяч рублёў, альбо больш мінулага года на 9.277 тысяч рублёў.

Падпіска сярод вясковага насельніцтва на 10 чэрвеня па вобласці складае 3. 363 тысячы рублёў. Сямяціцкі і Шэрашэўскі раёны ужо поўнасцю закончылі ў вёсцы бюджэтныя разлікі з перавыкананнем.

Па Шэрашэўскаму раёну на 30 процантаў да сумы падпіскі ўнесены грошы падпісчыкамі. Многія падпісчыкі гэтага раёна сваю падпіску аплачваюць датэрмінова. Упаўнаважаны па пазыцы вёскі Лазоўка тав. Федзюк пры падпісцы на агульную суму 3.080 рублёў сабраў наяўнымі 1.470 рублёў.

Неабходна адзначыць, што некаторыя раёны вобласці значна адстаюць па падпісцы сярод вясковага насельніцтва. Да ліку адстаючых адносяцца раёны — Дамачэўскі, Антопальскі, Поразаўскі, Дывінскі. Кіраўнікам раённых арганізацый і фінансавым органам трэба шырока разгарнуць масавую работу сярод насельніцтва, забяспечыўшы стопроцантны ахоп усіх працоўных горада і вёскі падпіскай на пазыку.

А. Несветаеў.

ПАСПЯХОВА ПРАВЯЛІ ПАДПІСКУ

З вялікай радасцю працоўныя Шэрашэўскага раёна сустрэлі пастанову ўрада аб выпуску новай пазыкі. 946 рабочых і служачых раёна падпісаліся на 180.100 рублёў. Сярод сялян падпіскай ахоплена 7.488 чалавек на агульную суму 220 тысяч рублёў, з якіх 68 тысяч унесена наяўнымі пры падпісцы.

Уперадзе па правядзенню падпіскі на пазыку ідуць Старавольскі, Крыніцкі, Сухапольскі і Ботрынскі сельсоветы.

Па Крыніцкаму сельсовету (старшыня т. Новік) падпіскай на пазыку ахоплена ўсё працаздольнае насельніцтва. 688 чалавек падпісалася на 20.620 рублёў. Упаўнаважаны па падпісцы ў калгасе імені Сталіна тав. Барысевіч сам падпісаўся на 175 рублёў і ўнёс гэту суму падпіскі наяўнымі. Дзякуючы свайму асабістаму прыкладу і правядзенню адпаведнай масавай арганізацыйнай работы, ён ахапіў падпіскай 93 калгаснікаў на суму 4.250 рублёў, з якіх унесена наяўнымі пры падпісцы 1.885 рублёў.

У Старавольскім сельсовеце (старшыня тав. Грыка) падпіскай на пазыку ахоплена 926 чалавек на 19.015 рублёў, з іх унесена наяўнымі 6.600 рублёў. Упаўнаважаны па падпісцы па гэтаму сельсовету тав. Банасевіч сам падпісаўся на 150 рублёў і ўнёс іх наяўнымі. Ён-жа ахапіў падпіскай на пазыку 52 чалавекі на суму 1.385 рублёў. З гэтай сумы ўнесена наяўнымі пры падпісцы 705 рублёў.

Упаўнаважаны па падпісцы вёскі Лазоўка тав. Гедун ахапіў падпіскай 52 чалавекі на суму 3.080 рублёў, з іх унесена наяўнымі 1.260 рублёў. Падпіска працягваецца.

Чэрнядзін.

ПАДПІСВАЮЦЦА НА МЕСЯЧНЫ ЗАРАБОТАК

Па Ружанскаму раёну на 8 чэрвеня сума падпіскі дасягнула 583.000 рублёў, на 168.000 рублёў больш, чым у мінулым годзе.

Паспяхова праходзіць падпіска сярод рабочых і служачых прадпрыемстваў і ўстаноў Ружан. Значная частка іх падпісваецца на месячны заработак і больш. Усе 19 чалавек работнікаў банка падпісаліся на месячны заработак, а некаторыя і больш. Падпісная сума тут складае 6.015 рублёў. 77 чалавек служачых і членаў арцелі «17 верасня» далі ў пазыку дзяржаве 12.885 рублёў, што складае 90 процантаў да ўсёй зарплаты. У хлебапякарні падпіскай ахоплены ўсе рабочыя і служачыя на суму, якая складае 93 проценты да фонда зарплаты. Дружнай падпіскай далі ў пазыку дзяржаве рабочыя і адміністратыўна-тэхнічныя работнікі райпромкамбіната 37.500 рублёў.

Перадавымі сельскімі советамі ў раёне па падпісцы з'яўляюцца Магілевіцкі, Зеляневіцкі, Славаціцкі. Па Зеляневіцкаму сельсовету падпіскай ахоплена 642 чалавекі на 18 тысяч рублёў, па Магілевіцкаму сельсовету—666 чалавек на суму 19.200 рублёў, па Славаціцкаму сельсовету падпіскай ахоплена 529 чалавек на суму 17.735 рублёў. Падпіска працягваецца.

Якімоўскі.

Дапрызыўнікі падпісваюцца на пазыку

Дружна падпісваюцца на новую пазыку дапрызыўнікі — будучыя байцы Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. Днямі ў Лукоўскім сельсовеце, Маларыцкага раёна, адбыўся сход дапрызыўнікаў. Яны з вялікай увагай заслухалі паведамленне аб выпуску новай пазыкі, аб яе значэнні ў гаспадарчым і абаронным умацаванні краіны.

Адразу-ж пасля сходу пачалася падпіска. Усе дапрызыўнікі падпісаліся на пазыку. Падпіска складае 1.075 рублёў.

М. Дрэй.

Наша родная справа

Рабочыя і служачыя шпалапрапітачнага завода станцыі Влодава сустрэлі пастанову СНК СССР аб выпуску новай пазыкі з вялікай радасцю. На праведзеным мітынгу была вялікая актыўнасць. Выступіў рабочы тав. Панчукоўскі.

— Новая пазыка — гэта наша родная справа, — заявіў ён. На яе я падпішуся з ахвотай. І гэта ясна, бо кожны з нас, падпісваючыся на пазыку, дае сродкі сваёй дзяржаве, якія ідуць на шчасце ўсяго совецкага народа.

Пасля мітынга пачалася падпіска. У першы дзень падпісалася 52 чалавекі на 13.925 рублёў. На 4 чэрвеня падпіскай было ахоплена 126 чалавек. Яны падпісаліся на 25.060 рублёў.

С. Іваноў.

* * *

Сяляне вёскі Грушка Лукаўскага сельсовета, Маларыцкага раёна, падпісаліся на пазыку на 980 рублёў і ўнеслі пры падпісцы 470 рублёў.

Пасля правядзення падпіскі на пазыку яны аднагалосна рашылі да першага ліпеня 1941 года поўнасцю ўнесці грошы па падпісцы і заклікалі ўсіх сялян свайго сельсовета наследваць іх прыкладу.

Падпісаліся 38 хатніх гаспадынь

Актыўна падпісваюцца на пазыку Трэцяй пяцігодкі (выпуск чацвертага года) хатнія гаспадыні прадмесця Брест-[illegible]льнянка. На 8 чэрвеня на новую пазыку падпісалася 38 хатніх гаспадынь на суму 895 рублёў. Значную работу ў гэтай галіне праводзіць упаўнаважаны тав. Давідчык. Ён ахапіў падпіскай на пазыку 32 чалавекі.

ПА НАШАЙ ВОБЛАСЦІ

НА ШТУРМ БАЛОТА

У Жабінкаўскім раёне з кожным днём усё шырэй і шырэй разгортваюцца работы па асушэнню балотных зямель. Калгаснікі і сяляне аднаасобнікі абавязаліся закончыць меліяратыўныя работы да пачатку уборкі сенажацей.

6 чэрвеня па асушку балот дружна вышлі калгаснікі арганізаванага вясной калгаса «Большэвік», Глыбокаўскага сельсовета. Праводзяць таксама меліяратыўныя работы калгаснікі калгасаў імені 17 верасня і імені Чырвонай Арміі.

Многія грабары значна перавыконваюць нормы выпрацовак. Напрыклад, калгаснік калгаса «Большэвік» Андрэй Семенюк пры норме 5—8 кубаметраў вынімае за дзень 9 кубаметраў мінеральнага грунту, Пётр Марковіч 6,5 кубаметра. Калгаснік калгаса імені 17 верасня Фёдар Званкоўскі вынімае за дзень 7,5 кубаметра мінеральнага грунту, а калгаснікі Марк Мышкавец, Александр Байсюк, Марыя Ігнацюк, Мірон Мышкавец — па 6,5 кубаметраў.

Высокую прадукцыйнасць працы па асушцы балот паказваюць калгаснікі калгаса імені Чырвонай Арміі Александр Сарока і Ніна Мацчук. Яны штодзённа вынімаюць па 6 кубаметраў мінеральнага грунта.

І. Хударноў.

ЛЕПШЫЯ ТРАКТАРЫСТЫ ЕДУЦЬ НА ВЫСТАЎКУ

У соцспаборніцтве трактарыстаў нашай вобласці за лепшае і датэрміновае выкананне планаў вясенніх палявых работ першынства заваявалі два трактарысты, якія значна перавыканалі планы і з'эканомілі гаручае.

Трактарыст Дамачэўскай МТС т. Дзікан Іван на трактары «ХТЗ-НАТИ» на 1 чэрвеня выпрацаваў у пераводзе на мяккае ворыва 460 га пры гадавым плане 517 га і з'эканоміў 90 кг. гаручага. Трактарыст Сямяціцкай МТС т. Шостак І. выпрацаваў за той жа час на трактары «ХТЗ-НАТИ» 250 га і з'эканоміў 600 кг. гаручага. Трактары гэтых трактарыстаў у выдатным тэхнічным становішчы, дзякуючы правільнаму догляду за імі.

Аблземаддзел прэміраваў тт. Дзікана і Шостака пуцёўкамі на Усесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку з аплатай выдаткаў па паездцы ў Маскву.

Начальнік механа-закройнага цэха, абутковай фабрыкі індывідуальнага пашыва **Г. Р. Лерман** (злева) аглядае якасць выпускаемай прадукцыі ў рабочага Яблонскага. Фота Ерузалімскага.

У ДАПАМОГУ МАСТАЦКАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ

З кожным месяцам у горадзе і раёнах вобласці усё шырэй разгортваецца мастацкая самадзейнасць, усё больш становіцца харавых, танцавальных, драматычных і іншых калектываў.

Абласны Дом народнай творчасці аказвае вялікую дапамогу ў рабоце гурткоў мастацкай самадзейнасці. Адным з відаў гэтай дапамогі з'яўляецца падрыхтоўка для іх кіраўнікоў. Гэту работу Дом народнай творчасці праводзіць сістэматычна.

Зараз праводзіцца семінар кіраўнікоў танцавальных калектываў прадпрыемстваў і ўстаноў горада Брэста. Без адрыву ад вытворчасці семінар наведвае 16 чалавек. Заняткі ў ім праходзяць кожны вечар. Праграма семінара разлічана на 129 гадзін. Заняткамі кіруе артыстка Маскоўскага Вялікага акадэмічнага тэатра оперы і балета І. Б. Свідэрская.

Днямі пры Доме народнай творчасці пачне сваю работу шасцімесячны семінар без адрыву ад вытворчасці для кіраўнікоў самадзейных харавых калектываў. Для кіраўніцтва ім прыцягваюцца педагогі музыкальнага вучылішча.

2.500 ЭКЗЕМПЛЯРАЎ «КАРОТКАГА КУРСА ГІСТОРЫІ ВКП(б)»

Ва ўсе кніжныя магазіны і кіоскі КАГІЗ-а горада Брэста паступіла 2.500 экземпляраў «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» на рускай мове. Наступіўшыя кнігі выдатна аформлены. Каштоўнасць кнігі 3 рублі. За 8 чэрвеня больш 50 працоўных набылі сабе «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)».

ЛЕТНІ АДПАЧЫНАК НАСТАЎНІКАЎ

Хутка ў школах пачынаюцца летнія канікулы. Настаўнікі і вучні атрымаюць магчымасць добра адпачыць, каб з новымі сіламі сустрэць новы навучальны год.

Брэсцкі гарком саюза работнікаў пачатковых і сярэдніх школ арганізуе рад мерапрыемстваў, якія забяспечаць настаўнікам горада культурны і змястоўны адпачынак. Ужо атрыманы пуцёўкі на курорты і ў дамы адпачынку. Восем настаўнікаў паехалі ў Ждановіцкі і Пухавіцкі дамы адпачынку. Праз некаторы час туды будуць накіраваны яшчэ чатыры настаўнікі. Набыта 20 турысцкіх пуцёвак — на паўднёвы бераг Крыма, на Каўказ і ў Ленінград. Арганізуюцца альпіністскія падарожжы настаўнікаў па Каўказ і на ўсходнія Карпаты, а таксама паходы на байдарках па Прыпяці і Дняпру ў Чорнае мора.

Для настаўнікаў, якія не змогуць удзельнічаць у падарожжах, паходах, паехаць на курорт альбо ў дамы адпачынку, будуць арганізаваны экскурсіі ў Белавежскую пушчу.

ПАРК У КОБРЫНЕ

Партыйныя і совецкія арганізацыі Кобрына рашылі пабудаваць у горадзе парк. Іх ініцыятыву горача падтрымалі комсамольцы. Яны правялі масавую работу сярод несаюзнай моладзі і разам з ёй узяліся за справу.

Для работы па будаўніцтву парка комсамольцы ўжо арганізавалі сем суботнікаў, у якіх удзельнічала да 800 чалавек. На месцы будучага парка зараз кіпіць работа: выраўніваецца пляцоўка парка, робіцца агарожа, рыхтуецца матэрыял для будаўніцтва фізкультурнага гарадка і танцавальнай пляцоўкі. Увосень у парку будуць пасаджаны дрэвы.

БУДАЎНІЦТВА Ў КАЛГАСЕ

Закончыўшы веснавую сяўбу, калгаснікі калгаса імені Сталіна, Магілевіцкага сельсовета, Ружанскага раёна, разгарнулі будаўнічыя работы. Пачалося будаўніцтва дома. Па плану намечана пабудаваць свіран, лазню і гумно. Усе гэтыя аб'екты будуць закончаны ў бягучым годзе.

Калгаснікі шырока разгарнулі здабычу торфу. Ён будзе выкарыстан на ўгнаенне калгасных палёў.

Ф. Суцькоў.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР

АБ НАЗНАЧЭННІ ТАВ. УСЦІНАВА Д. Ф. НАРОДНЫМ КАМІСАРАМ УЗБРАЕННЯ СССР

Назначыць тав. Усцінава Дзімітрыя Фёдаравіча Народным Камісарам Узбраення СССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР **М. КАЛІНІН.**

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР **А. ГОРКІН.**

Масква, Крэмль. 9 чэрвеня 1941 года.

ХРОНІКА

Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР асвабадзіў т. Ваннікава Б. Л. ад паста Народнага Камісара Узбраення, як не справіўшагася з абавязкамі Наркома.

(ТАСС).

УРУЧЭННЕ ВЯРЫЦЕЛЬНЫХ ГРАМАТ ПАСЛАННІКАМ СЛАВАКІІ п. Ю. ШЫМКО

9 чэрвеня Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза ССР тав. М. І. Калінін прыняў Надзвычайнага пасланніка і Паўнамоцнага Міністра Славакіі п. Ю. Шымко, уручыўшага свае вярыцельныя граматы.

Усесаюзная канферэнцыя Асоавіяхіма

Прэзідыум Цэнтральнага Совета Асоавіяхіма СССР пастанавіў склікаць у Маскве 15 ліпеня 1941 года першую ўсесаюзную канферэнцыю Асоавіяхіма.

На канферэнцыі будуць абмеркаваны чарговыя задачы арганізацыі Асоавіяхіма на бліжэйшы перыяд, статут Асоавіяхіма СССР-і арганізацыйныя пытанні.

(ТАСС).

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

Штодзённа клапаціцца аб выхаванні кандыдатаў партыі

Пастанова ЦК ВКП(б) ад 10 ліпеня 1940 года «Аб устараненні недахопаў кіраўніцтва ў масцовых партыйных арганізацыях у справе прыёму новых членаў у ВКП(б)» павялічыла патрабаванне па вастанаўленню значэння кандыдацкага стажа, як сур'ёзнага экзамена для жадаючых уступіць у члены большэвіцкай партыі. Гэта рашэнне ўсклала вялікую і адказную задачу на райкомы і пярвічныя партыйныя арганізацыі па выхаванню кандыдатаў у члены ВКП(б), праверкі іх дзелавых і палітычных якасцей на практычнай рабоце, як гэтага патрабуе статут ВКП(б).

Уноў прынятаму кандыдату неабходна аказаць дапамогу ў вывучэнні статута і праграмы партыі, у пашырэнні палітычнага кругазора шляхам арганізацыі лекцый, кансультацый, а таксама патрэбна, каб кожны кандыдат быў уцягнут ў актыўнае партыйнае і грамадскае жыццё.

Вынікі праведзеных справаздачна-выбарных сходаў пярвічных партыйных арганізацый Гайнаўскага раёна паказалі, што, не глядзячы на рад праведзеных пры РК КП(б)Б нарад кандыдатаў сумесна з сакратарамі пярвічных партыйных арганізацый, а таксама абмеркавання на пасяджэннях райкома пытання аб рабоце з кандыдатамі, усё-ж у гэтай справе яшчэ непачаты край работы.

У партыйных арганізацыях выканкома райсовета, лесазавода імені Варашылава не зразумелі важнасці работы з кандыдатамі, не правяраюць дзелавых якасцей кандыдатаў на практычнай рабоце, кандыдаты прадастаўлены самім сабе. Адсутнасць работы з кандыдатамі прыводзіць да дрэнных вынікаў. У партарганізацыі выканкома райсовета нядаўна выключылі з партыі маладога кандыдата Ліпатава за растрату дзяржаўных сродкаў. У гэтым не толькі віна Ліпатава, але і ўсёй партарганізацыі. Камуністы арганізацыі ведалі, што Ліпатаў стаў на шлях бытавога разлажэння, пачаў п'янстваваць, запусціў работу ў камітэце Чырвонага крыжа, дзе ён працаваў старшынёй.

На справаздачна-выбарным сходзе ў пярвічнай партыйнай арганізацыі лесазавода імені Варашылава зусім не гаварылі аб становішчы работы з кандыдатамі. А трэба было. Кандыдаты партыі Алданова, Макееў, Алешкевіч, Фіштэйн ніколі не выступаюць на сходах, не ўдзельнічаюць у абмеркаванні пытанняў. Тав. Алешкевіч мае рад сур'ёзных зрываў на сваёй асноўнай рабоце. Некалькі месяцаў назад яго абралі старшынёй заўкома, але па сутнасці прафсаюзная работа і зараз на заводзе не разгорнута, дрэнна працуюць цэхавыя прафкамітэты.

Зразумела, што там, дзе кандыдаты партыі атрымоўваюць правільнае выхаванне, дзе своечасова падмячаюцца іх дадатныя і адмоўныя бакі, дзе ім дапамагаюць выпраўляць недахопы, там яны хутка праяўляюць сябе, палітычна растуць. Сакратар партарганізацыі лесахімкамбіната часта гутарыць з кандыдатамі, дае ім даручэнні, сочыць за іх ідэйна-палітычным ростам. За апошні час два кандыдаты — Цевяшоў і Шчэрбакоў — прыняты ў члены партыі.

У парадку выканання прапаноў, якія былі [illegible] камуністамі пры абмеркаванні справаздач сакратароў пярвічных партыйных арганізацый, райком стаў часцей склікаць нарады кандыдатаў партыі сумесна з сакратарамі партыйных арганізацый. Днямі праведзена адна такая нарада.

Выступаўшыя кандыдаты партыі патрабавалі, каб такія нарады праводзіліся сістэматычна, указалі на недастатковую дапамогу ім з боку райкома партыі і сакратароў партарганізацый па вывучэнню «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Яны прапанавалі практыкаваць арганізацыю лекцый, дакладаў па гісторыі ВКП(б), статуце і праграме партыі асобна для кандыдатаў партыі.

Суровай і заслужанай крытыцы падверг тав. Ляшаў парочную практыку работы штатнага прапагандыста райкома партыі тав. Пятровай. Як правіла, яна на таварыскія субяседванні прыходзіць не для аказання практычнай дапамогі ў абмеркаванні пытанняў, а для накачкі, праваўчэння. У час субяседванняў яна больш спрачаецца з сакратаром партарганізацыі. Вядома, што ад такой «дапамогі» карысці няма.

Райком партыі намеціў рад мерапрыемстваў па рабоце з кандыдатамі партыі.

Я. Федаровіч,
загадчык оргінструктарскага аддзела Гайнаўскага РК КП(б)Б.

Пачаўся чарговы прызыў моладзі ў школы ФЗА.

НА ЗДЫМКУ: на прызыўным пункце Кагановіцкага раёна гор. Мінска. Старшыня прызыўной камісіі **І. І. Папоў** віншуе **І. Меручкова** і **А. Губіча** і ўручае ім пуцёўкі залічаных ў школы ФЗА металістаў № 41.

Камісіі, якія існуюць фармальна

У раённым цэнтры Бяроза можна многа пачуць размоў аб значэнні камісій раённага, гарадскога і сельскіх Саветаў дэпутатаў працоўных у вырашэнні палітычна-гаспадарчых задач. Аб гэтым гавораць у райвыканкоме, райкоме партыі, горсовеце. Усюды прызнаюць, што камісіі, калі яны працуюць стала, па загадзя прадуманаму плану, адыгрываюць вялікую ролю па ўсіх участках сацыялістычнага будаўніцтва.

Здавалася-б, што пры такіх абставінах павінна паследаваць адно — канкрэтная справа. Але атрымоўваецца наадварот. У Бярозе прывыклі многа гаварыць аб значэнні камісій і мала чаго рабіць для палепшання іх работы. Для прыкладу возьмем камісіі гарадскога савета. Ні адна з іх не працуе. І гэтаму ёсць свая прычына. З дня выбараў членаў камісій ніхто і ніколі іх не склікаў, не гаварыў, як пачаць работу, з чаго пачаць. А патрэба ў гэтым ёсць немалая. Вось з іх уперш[illegible] прыняла на гэту работу.

Старшынёй культурна-асветнай камісіі з'яўляецца тав. Каплан. Ён на гэтай рабоце новы чалавек. Для яго многае незразумела. Гэта прызнае і сам тав. Каплан.

— Некалькі раз я заходзіў да старшыні горсовета тав. Гардзейчыка, быў у райвыканкоме, райкоме партыі, усюды мне абяцалі дапамагчы скласці план, расказаць, як трэба пачаць работу камісіі. Але гэта былі размовы, адны абяцанні. І я на сённяшні дзень не ведаю, чым канкрэтна павінна займацца камісія.

Не разумеючы, з чаго пачаць работу камісіі, тав. Каплан ні разу не склікаў. А між тым поле дзейнасці для гэтай камісіі вельмі вялікае. У мінулым годзе ў горадзе меўся харавы калектыў [illegible]. Прычынай гэтаму з'явілася тое, што горсовет не змог адвесці спецыяльных пакой, дзе-б удзельнікі хора маглі праводзіць рэпетыцыі.

Аднавіць работу харавога калектыва, стварыць яму ўмовы для работы — прамы абавязак культурна-асветнай камісіі.

Многа спраў, вялікіх і малых, можа знайсці камісія, калі правільна ў ёй будзе арганізавана работа. У горадзе ёсць Дом сацкультуры. У выхадныя дні ўмесна было-б арганізаваць для працоўных лекцыю, даклад на цікавячыя іх тэмы. Але і гэта застаецца толькі пажаданнем. У ім, апрача танцаў, ніякай іншай работы не праводзіцца.

Уступіла ў свае правы выдатная пара года — лета. Кожны вольны ад працы час трэба выкарыстаць для культурнага і здаровага адпачынку. І тут непачаты край работы для камісіі: арганізацыя масовак за горад, экскурсіі па гістарычных месцах, выступленні мастацкай самадзейнасці ў парку і многае іншае.

Усё гэта камісія змагла-б праводзіць, калі-б ёй своечасова падказалі, з чаго пачаць і калі-б прыцягнуць да работы актыў.

Такое-ж становішча і з работай камісіі народнай асветы. Кіруе ёю інспектар райвыканкома аддзела народнай асветы тав. Кірычанка. Здавалася-б, што ён, як ніхто іншы, павінен быў узяцца за выкананне даручанай справы. Але гэтага не здарылася. План работы камісіі складзен у агульных рысах, у ім не ўказана, якое мерапрыемства і калі будзе праведзена і хто за яго адказвае. Гэта не план, а пералік агульных пытанняў, якія камісія мяркуе правесці. Яшчэ больш недапушчальна тое, што ў плане не сказана, на які месяц ён складзен.

З дня арганізацыі камісіі было два пасяджэнні: на адным зацвярджалі план, на другім размяркоўвалі абавязкі. Пасля гэтага наступіў поўны супакой. Старшыня камісіі не цікавіцца, як выконваюцца даручэнні.

Як працуе камісія, паказваюць і такія факты:

— Колькі непісьменных і малапісьменных у горадзе? — запытваем мы.

— Не ведаю. А вось па раёну магу назваць лічбу, — адказвае тав. Кірычанка.

Не ведаюць, як абстаіць справа з ліквідацыяй непісьменнасці і малапісьменнасці сярод дарослага насельніцтва і работнікі гарадскога савета. На запытанне, колькі работае вячэрніх школ, сакратар горсовета тав. Буракова адказала: «Не ведаю». Нічога не мог сказаць і старшыня горсовета тав. Гардзейчык. Ад яго паследаваў такі адказ: «Мы гэтай справай не займаліся».

Камісія ўпускае з свайго поля дзейнасці пытанне арганізацыі летняга адпачынку піонераў і школьнікаў.

Прайшло больш месяца, як выехалі з горада ўсе члены кааператыўнай камісіі. Яны пераведзены на другую работу. Не глядзячы на гэта, у горсовеце не паклапаціліся, каб склікаць сесію і выбраць новы састаў камісіі. Час ідзе. Ён патрабуе многа ўпартай работы, а камісіі няма. Гэта тым больш недапушчальна, што ў крамах горада адсутнічае сапраўды культурны савецкі гандаль, пануе антысанітарыя, наплявацельскія адносіны да пакупніка. У гор. Бярозе ўсяго адна сталовая, але і тая з'яўляецца рассаднікам антысанітарыі. На сталах брудна. Каб паабедаць або павячэраць, трэба затраціць добрых паўтары—дзве гадзіны. Наведвальнікі ў сувязі з тым, што ў сталовай не арганізавана вешалка, вымушаны ў верхняй вопратцы сядзець за сталамі. Такое-ж становішча з работай і іншых камісій горсовета.

З прыведзеных фактаў ясна адно, што камісіямі ў Бярозаўскім горсовеце ніхто не кіруе, не клапоціцца аб іх рабоце.

Г. Паўлаў.

На торфзаводах вобласці.

Чаму не выконваецца графік?

Кобрынскі торфзавод «Богач» распачаў здабычу торфу са спазненнем на два месяцы. Замест 10 красавіка, ён прыступіў да працы толькі 2 чэрвеня. Гэта выклікае неабходнасць павялічыць штодзённую здабычу торфу ў параўнанні з складзеным раней графікам. Калі раней для выканання гадавога плана дастаткова было здабываць штодзённа 54 тысячы штук торфацаглін, то зараз ужо трэба 62 тысячы. А гэта ў сваю чаргу патрабуе большай колькасці рабочых.

Кіраўніцтва торфзавода ўлічыла гэта і значна павялічыла колькасць рабочых. Замест 15 рэзчыкаў, на працу пастаўлена 24. Пры выкананні нормы яны могуць штодзённа даваць не 62 тысячы штук торфацаглін, а 91.200. Значыць, можна датэрмінова не толькі выканаць, але і перавыканаць гадавы план здабычы торфу.

Але, не гледзячы на павелічэнне колькасці рэзчыкаў, завод штодзённа зрывае выкананне графіка. За першыя пяць дзён трэба было здабыць 310 тысяч штук торфацаглін, а здабыта толькі 135 тысяч. Асноўнай прычынай невыканання графіка з'яўляецца нізкая прадукцыйнасць працы. Большасць рэзчыкаў, замест 3.800 штук торфацаглін па норме, здабываюць за змену не больш 2,5 — 3 тысяч, а асобныя звенні рэзчыкаў даюць яшчэ ніжэйшую выпрацоўку. Яны здабываюць за змену ўсяго паўтары—дзве тысячы штук торфацаглін.

Нізкая прадукцыйнасць тлумачыцца ў першую чаргу няправільнай арганізацыяй работы рэзчыкаў. Праца на балоце арганізавана так, што рэзчыкі вымушаны самі падрыхтоўваць для сябе кар'еры, рабіць падчыстку, выліваць з кар'ераў ваду. Гэта аднімае ў іх многа часу на падсобныя работы. Рэзчыкі не выкарыстоўваюць поўнасцю 8 гадзін на рэзку торфа, а таму і не могуць выконваць сваёй нормы.

Большасць рабочых упершыню працуе на торфазаводзе. Іх трэба вучыць майстэрству торфаздабычы. Гэтага тут як раз і няма. На заводзе ёсць такія рэзчыкі, якія не толькі выконваюць, але значна перавыконваюць свае нормы. Напрыклад, Іван Данілюк і Іван Барысюк, замест 3.800 штук торфацаглін, штодзённа здабываюць па 5,5—6 тысяч. Кіраўніцтва завода не арганізавала абмену вопытам і не зрабіла вопыт стаханаўцаў здабыткам усіх рабочых.

Рабочыя не маюць добрых разакоў. Яны часта гнуцца і ломяцца. Рэзчыкам прыходзіцца кідаць працу і ісці ў кладовую за другім разаком. На гэта дарэмна траціцца многа каштоўнага рабочага часу.

Многія рабочыя яшчэ не ведаюць норм выпрацовак і расцэнак работ. З рабочымі не праводзяцца гутаркі аб тэхніцы безапаснасці. Большасць рэзчыкаў не забяспечана бахіламі. Не ўсе звенні маюць ваганеткі. Торф прыходзіцца адвозіць на тачках. Гэта затрымлівае работу рэзчыкаў, паніжае прадукцыйнасць працы звенняў.

Рабочыя не разбіты на брыгады. Сярод рэзчыкаў не разгорнуты сацыялістычнае спаборніцтва і стаханаўскі рух.

Дрэнна пастаўлена бытавое і культурнае абслугоўванне. У інтэрнатах брудна, няма вады. Рабочыя не маюць прастынь і падушак, спяць на адных матрацах. У сталовай і на кухні таксама брудна, повары і афіцыянткі працуюць без халатаў. Няма шафы, адсутнічаюць паласцініцы для выцірання пасуды. Наведвальнікам у сталовай хлеб не выдаецца. Яны вымушаны купляць яго ў ларку. Тумбачак у інтэрнатах няма, і рабочым прыходзіцца трымаць хлеб разам з бялізнай у сваіх чамаданах.

На заводзе не абсталёван чырвоны куток, не выпісваюцца газеты і журналы. З рабочымі ніхто не праводзіць гутарак. У свабодны ад работы час яны прадастаўлены самім сабе.

Усё гэта адмоўна адбіваецца на прадукцыйнасці працы, а значыць і на выкананні агульнага плана здабычы торфу.

Н. Балобін.

У калгасе «Чырвоныя Лукі» Чкалаўскага сельсовета, Васілевіцкага раёна, Палескай вобласці. Сакратар комсамольскай арганізацыі А. Баярчук чытае групе працуючых на асушцы балот пастанову СНК БССР аб занясенні калгаса на рэспубліканскую дошку пачота за паспяховую асушку балот.

Фота Антарскага (БЕЛТА).

Затрымліваюць выплату грошай

Сяляне вёскі Хвалава, Сухапольскага сельсовета, Мацкевіч С. Я. і Рабец В. Е. у сакавіку гэтага года працавалі чатыры дні на загатоўках лесу. Майстар Белалясскоўскага леспрамгаса Сядун і бракіроўшчык Байко прынялі ў іх работу, налічыўшы за яе належную суму грошай. Сялянам заставалася толькі атрымаць заработак. Але вось ужо на працягу трох месяцаў Мацкевіч і Рабец абіваюць парогі леспрамгаса, а грошы так і не могуць атрымаць. Калі яны заходзілі да Байко справіцца наконт атрымання грошай, то ён адсылаў іх да Сядуна. Апошні-ж накіроўваў да Байко. Атрымалася цэлая валакіта, а грошы і на сённяшні дзень не выплачаны сялянам.

Не лепш абстаіць справы ў леспрамгасе і з улікам працы рабочых. Ёсць нямала выпадкаў няcвоечасовай здачы ў канцылярыю леспрамгаса зводак аб уліку прароблена працы па тым або іншым лясным участку.

І. Варцінскі.

Шарашаўскі раён.

ЧАЛАВЕК І ЯГО ПРОДКІ

(**Па залах Маскоўскага музея антрапалогіі**)

У вітрыне за шклом стаіць чалавек, апрануты ў сялянскую даматканую вопратку. У яго незвычайны твар: ён увесь пакрыт валасамі. Густая раслiннасць закрывае шчокі да самых вачэй і амаль увесь лоб. Доўгімі валасамі абраслі і рукі.

Побач з валасатым чалавекам — фігурка, якая напамінае сваім карлікавым выглядам казачнага гнома. Малы дзіцячы твар таксама ўвесь аброс валасамі.

Абедзве фігуры зроблены з муляжа, але паказваюць яны не фантастычных людзей, а самых звычайных рускіх сялян, жыўшых у сярэдзіне мінулага века ў адной з вёсак былой Кастромскай губерні — Андрыяна Еўціхіева і яго малалетняга сына. У свой час імі цікавіліся не толькі рускія, але замежныя вучоныя.

За сваю валасатасць Еўціхіеў падвяргаўся пастаянным праследаванням. Папы распаўсюджвалі сярод цёмных мас байкі аб тым, што Андрыян «народжан ад д'ябла», што яго незвычайны знешні выгляд з'яўляецца «пакараннем божым». Ратуючыся ад цёмнай, сляпой варожасці людзей, Еўціхіеў доўгі час скрываўся ў лясах і зусім ледзь было не адзічаў.

Валасатасць Еўціхіева і яго сына — з'ява, якую ў навуцы называюць атавізмам (з'яўленне прымет, меўшыхся ў вельмі далёкіх продкаў).

Маскоўскі музей антрапалогіі дэманструе і іншыя з'явы атавізма. Тут можна ўбачыць фотаздымкі жывых людзей, якія адрозніваюцца многагрудасцю і інш., заспіртаваныя зародкі чалавека і малпы. Падабенства паміж гэтымі зародкамі здзіўляючае. У ранніх стадыях развіцця іх нават цяжка адрозніваць. Уражвае [illegible] двума фотаздымкамі. На адным паказана поўзаючае на чацвярэньках гадавалае дзіцё, на другім — малпа, якую вядзе за руку вялікі вучоны І. П. Паўлаў. Здзіўляе падабенства ў павадках малпы і дзіцяці..

Усё, што сабрана ў музеі антрапалогіі, з'яўляецца ілюстрацыяй вучэння Дарвіна аб паходжанні чалавека і наглядна паказвае поўную бязглуздасць рэлігійных баек аб «сатварэнні» чалавека «па вобразу і падабенству божаму». Чалавек — выхадзец з жывёльнага свету — вось аб чым ярка і пераканаўча гавораць гэтыя матэрыялы.

У музеі сабрана звыш 10 тысяч чэрапаў людзей і жывёлін — у першую чаргу малпаў, шкілеты людзей і малпаў. Кожны чэрап дасканала вывучан і вымеран. Ёсць злепкі чэрапаў і касцей старажытных людзей, якія ўяўлялі пераходную ступень паміж чалавекападобнай малпай і сучасным чалавекам. Па гэтых рэштках чэрапаў і касцей адноўлены ў скульптурах тыпы людзей, якія жылі 75 тысяч, 200 і нават 750 тысяч год таму назад.

Уздоўж сцяны адной з зал цягнецца вялікае мастацкае панно, на якім надзвычайна выразна паказана эвалюцыя жывёлы—ад жыўшай у вадзе ў так званай палеазойскай эры, праз паўзуноў і чацвераногую наземную жывёлу ў мезазойскай эры, да нашага далёкага продка дрыапітэка — «дрэвеснай малпы», жыўшай у кайназойскай эры. Гэты працэс адбываўся на працягу мільёнаў год.

У жывапісу, на чучалах і ў шкілетах дадзены тыпы жывучых зараз на зямлі чалавекападобных малпаў: аранг-утанг, гарыла і, нарэшце, найбольш блізкая да чалавека па фізіялагічнай будове, па радзінах, па кемлівасці малпа шымпанзе.

Цікавы раздзел, які ілюструе палажэнне Энгельса аб тым, што чалавек утварыўся ад малпы дзякуючы грамадскай працы, што праца — «першая асноўная ўмова чалавечага існавання, — і гэта ў такой меры, што мы ў пэўным сэнсе павінны сказаць: праца стварыла самога чалавека» (Энгельс).

Вялікая схема музея паказвае эвалюцыйнае развіццё чалавека, пачынаючы з малпы-чалавека.

Першыя людзі жылі ў так званым старадаўня-каменным вяку (палеаліце), які адносіцца да пачатку чацвярцічнага перыяда існавання зямлі.

Вось перад намі малпа-людзі, жыўшыя 750 тысяч год таму назад. Гэта была пара так званага ранняга палеаліта. Малпа-чалавек, названы вучонымі пітэкантропам, жыў у лясах, у цяснінах скал, часткова — на дрэвах. Харчаваўся ён галоўным чынам раслінамі, якія збіраў, карыстаючыся каменнымі і драўлянымі прыладамі. Гэта — прамежкавая істота паміж малпай і чалавекам. У музеі мы бачым скульптуру пітэкантропа.

Блізка да яго стаіць другая чалавекападобная істота — сінантроп. У яго параўнаўча вялікая велічыня мазга, нізкі чэрап, пакаты лоб, моцна развітыя надброўныя дугі, выступаючая чэлюсць пры «ўцякаючым» падбародку. Зубы размешчаны прадаўгаватай дугой. Можна меркаваць, што сінантроп быў моцна пакрыт валасамі. Скульптар яго так і паказаў.

Праходзіць больш 500 тысяч год. Пачынаецца наступленне леднікоў. Суровыя кліматычныя ўмовы прымушаюць першабытнага чалавека прыстасоўвацца да новых умоў жыцця. Гэты чалавек, вядомы ў навуцы пад назвай неандэртальца, жыве ўжо ў абароненых ад непагоды і холада мясцах. Яго жыллём з'яўляюцца пячоры. Ён здабывае агонь, праводзіць паляванне на звяроў пры дапамозе прылад, зробленых з каменя.

Музей дэманструе некалькі малюнкаў неандэртальца. Яны дадзены ў жывапісу, у скульптурах. Неандэрталец ужо ў большай ступені надзелен рысамі сучаснага чалавека. У сінантропа аб'ём чэрапа складае 1100 куб. сантыметраў, у неандэртальца — 1500 куб. сантыметраў. Лоб у неандэртальца больш прамы, надброўныя дугі выступаюць значна менш.

На свецячымся транспаранце паказаны шкілеты неандэртальца і сучаснага чалавека. Будова касцей у неандэртальца дае падставу меркаваць, што ён заўсёды хадзіў сутулым і з сагнутымі нагамі ў каленях. Відаць, працэс ператварэння чацвераногай жывёлы ў двуногага чалавека яшчэ не быў канчаткова завершан.

Далей схема паказвае змены, якія адбыліся на зямлі яшчэ праз 125 тысяч год. Леднікі пачалі адступаць. Чалавек гэтага перыяду, названы пазней крамань-онцам, жыве ў шалашах. Ён займаецца паляваннем на мамантаў, шарсцістых насарогаў, на паўночных аленей. Прылады працы краманьонца падвергліся карэнным зменам. Побач з каменнымі з'яўляюцца і прылады з касцей забітых жывёлін. Праца — паляванне, рыбалоўства — удасканальваецца. Чалавек знаходзіцца на новай стадыі свайго развіцця. Краманьонец ужо нічым не адрозніваецца ад сучаснага чалавека.

Які быў уклад жыцця нашых продкаў? Экспанаты музея апавядаюць, як малпа-людзі жылі ва ўмовах цёплага клімата невялікімі групамі («першабытнымі стадамі»), знутры якіх існавала толькі простае супрацоўніцтва. Падзелу працы не было.

Калі з высокіх гор і з поўначы пасунуліся льды (перыяды абледзянення), клімат станавіўся ўсё больш суровым. Гэтыя ўмовы параджалі ў «станавіўшагася на ногі чалавека» новыя клопаты, абвастралі яго барацьбу за існаванне. Гатовыя запасы харчоў у прыродзе вычэрпваліся. Здабываць харчы станавілася ўсё больш цяжка. Патрабавалася ўсё большая зваротлівасць. Прадметы харчавання трэба было ўжо не толькі збіраць у гатовым выглядзе, але і вытвараць, а для гэтага патрэбны больш дасканалыя прылады. І чалавек пачынае іх вытвараць. Іменна здольнасць вытвараць прылады працы, як указвалі Маркс і Энгельс, адрозніваюць чалавека ад жывёлы. Выраб прылад з'явіўся пачаткам працэса чалавечай працы.

У вітрынах музея выстаўлены каменныя прылады дагістарычнага чалавека. Музей атрымаў гэтую каштоўную калекцыю часткова з Францыі, дзе ў свой час былі знойдзены стаянкі старадаўняга чалавека, часткова з розных месц Савецкага Саюза, дзе таксама былі раскапаны каштоўнейшыя помнікі дагістарычнай эпохі. Так, зусім нядаўна, у 1937 годзе, ва Узбекістане, у гроце Тэшык-Таш была знойдзена стаянка неандэртальца.

За дзесяць год да гэтага на беразе ракі Дзясны ля сяла Супоньева каля г. Бранска (Арлоўская вобласць) навуковая экспедыцыя знайшла стаянку чалавека пазнейшай эпохі — краманьонца. Гэтая стаянка, названая супоньеўскай, уяўляе сабой рэшткі паляўнічага лагера. Тут знойдзена вялікая колькасць касцей забітых жывёлін — маманта, паўночнага аленя, дзікага каня, кавалкі крэменя і гатовыя крамнёвыя прылады.

На тэрыторыі СССР за час савецкай улады выяўлена нямала старадаўніх стаянак чалавека. У музеі на свецячайся геаграфічнай карце зялёныя кропкі паказваюць месцы стаянак сінантропа і неандэртальца, а чырвонымі кропкамі абазначаны стаянкі чалавека позняга палеаліта—краманьонца. Там, дзе абазначаны на карце Крым і Прыазоўе, запальваюцца зялёныя кропкі. Чырвоныя агеньчыкі ўспыхваюць на вярхоўях сібірскіх рэк Обі, Енісея і Ангары, на поўдні еўрапейскай часткі нашай краіны...

З велізарнай зацікаўленасцю выслухоўваюць наведвальнікі музея тлумачэнні экскурсаводаў аб эвалюцыі старадаўніх прылад. Перад намі на шчыце кавалкі крэменя і кварцыта. Яны маюць крыху завостраны і надзвычайна грубы выгляд. Усе камні падобны адзін да другога. Гэта — прылады сінантропа. Яны насілі ўніверсальны характар і ўжываліся для самых разнастайных мэт. Камні параўнаўча невялікія і, відаць, лёгка змяшчаліся ў руцэ. А вось іншыя камні. Гэта прылады неандэртальца. Ім не менш 200 тысяч год. Наведвальнік можа лёгка прасачыць, як чалавек паступова дыферэнцыруе форму прылад. З'яўляюцца крамнёвыя пласцінкі. Для большасці прылад характэрна востраканечная форма.

Прылады так званага позняга палеаліта, якімі карыстаўся краманьонец, — ім 75 тысяч год — прыцягваюць яшчэ большую зацікаўленасць наведвальнікаў музея. Іх многа. Тут і скробкі, і разцы, наканечнікі дроцікаў. Упершыню мы тут бачым і касцяныя прылады — шылы, іглы, гарпуны з зазубрынамі.

Творчая думка чалавека ідзе няўхільна наперад. У сувязі з гэтым рэзка змянялася і ўдасканальвалася тэхніка вырабу прылад. Раней яны рабіліся з буйных крэмневых жалвакоў. Краманьонец апрацоўвае ўжо прылады, папярэдне зрэзаўшы з жалвакоў тонкія пласцінкі.

...У працэсе станаўлення чалавечага грамадства ўзнікае патрэба ў жэстах, а ўслед за гэтым і ў членараздзельнай гутарцы для ўзгаднення дзеяння ў час працоўнага працэса.

Так крок за крокам наведвальнік музея атрымоўвае яснае ўяўленне аб тым доўгім і цяжкім шляху, які вёў ад малпы-чалавека да сучаснага чалавека.

І. РОДЗІН.

ЖЫЦЦЁ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Знатны пагранічнік Калеснікаў

— У 1930 годзе, — гаворыць тав. Калеснікаў, — я перажыў незвычайную радасць — мяне прынялі ў рады ленінска-сталінскага камсамола.

Малады камсамолец тав. Калеснікаў стаў лепшым актывістам, добрым арганізатарам вясковай моладзі. Ён актыўна дапамагаў партыйным і совецкім арганізацыям у правядзенні калектывізацыі сельскай гаспадаркі. У штодзённай кіпучай працы Калеснікаў прыкметна рос, павышаў свой палітычны кругазор. У 1933 годзе ён паступае ў партыйную школу. У 1935 годзе ў яго новая радасць — прызываюць у родную Рабоча-Сялянскую Чырвоную Армію.

— У якіх войсках жадаеце служыць? — запыталі яго ў прызыўной камісіі.

— У пагранічных войсках, — не задумваючыся, упэўнена адказаў Аркадзій.

Яго жаданне задаволілі. Ён быў накіраван у чырвонасцяжны пагранічны атрад. Тут ён упарта работаў над павышэннем свайго агульна-адукацыйнага і палітычнага ўзроўню. Хутка ён стаў любімцам усіх байцоў і камандзіраў заставы. Яго настойлівасці, любві да працы зайздросцілі многія.

Яго, як прыкладнага камсамольца, выдатніка службы, баявой і палітычнай падрыхтоўкі, прынялі кандыдатам у члены ВКП(б), выбралі комсоргам, а затым і членам бюро ВЛКСМ. Да гэтага часу ён значна вырас палітычна, закаліўся фізічна, набыў нямалы вопыт і арганізатарскія здольнасці. Прайшоў невялікі адрэзак часу, і Калеснікава камсамольскія масы выбралі сакратаром бюро ВЛКСМ атрада.

Як добрага камсамольскага кіраўніка, Калеснікава хутка накіроўваюць на палітычныя курсы пры ЦК КП(б)Б, на курсах ён значна вырас. Пасля заканчэння курсаў, работае палітычным кіраўніком у атрадзе.

Настаў 1939 год. Запалымнела другая імперыялістычная вайна. Неразумныя польскія правіцелі ўцягнулі народы ў крывавае пажарышча вайны. Мудры совецкі ўрад рашыў падаць руку дапамогі адзінакроўным братам—заходнім беларусам і украінцам. 17 верасня зачытан загад, і верны сын гераічнага народа Аркадзій Калеснікаў у перадавых радах бясстрашных пагранічнікаў граміў польскія стражніцы, не шкадуючы свайго жыцця для дасягнення поўнай перамогі над ворагам.

Вызваляючы сваіх адзінакроўных братоў, ён быў бязмежна рад, што выконвае волю народа, мудрае рашэнне совецкага ўрада. Яму было загадана кіраваць групай. Вось што ён расказвае аб баявых дзеяннях пры разгроме польскіх стражніц:

— У разведку накіравалі старшыну Гаўрылава, чырвонаармейцаў Печонкіна і Гайдукова. Перад імі стаяла задача: падыйсці да стражніцы, дэталёва прагледзець подступы, абрэзаць правады і бясшумна зняць вартавога. У гэты час група на чале са старшым лейтэнантам Чыкішэвым скрыта падбіралася да агарожы стражніцы. Чырвонаармеец Печонкін абрэзаў тэлефонныя правады. Часавы пачуў шум і закрычаў: «Стой! Хто ідзе?» Тут-жа ён пусціўся бегчы да стражніцы. Але не паспеў зрабіць і двух крокаў, як быў збіт меткім выстралам тав. Печонкіна.

Хуткім крокам нашы групы прасунуліся ўперад, занялі каля агарожы выгадны для вядзення агню рубеж. Польскія салдаты, укрыўшыся ў памяшканні стражніцы і ў пограбе, адкрылі агонь з вінтовак і кулямётаў, закідваючы нас гранатамі. Нашы байцы і камандзіры, умела маскіруючыся, выкарыстоўвалі кожны выгадны рубеж для руху ўперад. Кулямётчыкам было загадана знішчыць агнявыя точкі праціўніка. Кулямётчык тав. Абманкін хутка выбраў выгадную пазіцыю. Ён некалькімі чаргамі свайго кулямёта прымусіў замаўчаць праціўніка. Стражніца была акружана з усіх бакоў. Па нас зноў адкрылі агонь з памяшкання і пограба.

Курсант тав. Зелеўскі падабраўся да акна, разламаў стаўні і кінуў у памяшканне гранату. З другога боку ў акно кінуў гранату чырвонаармеец Ерафееў. Стражніца загарэлася. Адтуль выскачыў капрал і салдаты, якіх мы адразу абяззброілі. Камандзір аддзялення тав. Косараў падабраўся да пограба, з якога стралялі салдаты. Ён абяззброіў іх і ўзяў у палон. Доўга не здаваўся афіцэр стражніцы. Ён выскачыў з памяшкання і, адстрэльваючыся, пусціўся бегчы да варот. Меткі выстрал дагнаў яго на поўшляху. Бой закончан. Баявы загад мы выканалі з часцю. Смела і мужна змагаліся пагранічнікі. Яны ішлі ў бой з лозунгамі: «За совецкі ўрад!», «За бальшэвіцкую партыю!», «За Сталіна!».

Пасля бою совецкіх байцоў акружылі сяляне. Сівы старык, убачыўшы простых і скромных, але важных і храбрых воінаў-вызваліцеляў, не стрымаўся — заплакаў. Яго сухія бяскроўныя губы шапталі:

«Ах, браточкі мае... колькі чакалі мы вас... Родны Сталін нас выратаваў». Я агледзеўся, і па вачах сабраўшыхся, зараз свабодных сялян, былі бачны слёзы. Гэта былі слёзы радасці.

Народы Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі, вызваленыя Чырвонай Арміяй з-пад прыгнёту польскіх памешчыкаў і капіталістаў, зажылі шчаслівым жыццём.

На долю тав. Калеснікава прыпадае новае шчасце. Яму совецкі ўрад даручае выкананне спецыяльнага задання. Тав. Калеснікаў мужна выконвае свой доўг перад социялістычнай радзімай, перад партыяй бальшэвікоў, перад вялікім геніем чалавецтва любімым Сталіным. Высока ацэньваючы яго заслугі перад радзімай, Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР узнагароджвае тав. Калеснікава ордэнам Чырвонай звязды.

Мужнасці, гераізму навучае сваіх байцоў тав. Калеснікаў у падраздзяленні. Ён перадае ім свой баявы вопыт, вучыць іх так, каб у будучых баях за соцыялізм, за любімую радзіму малай крывёю перамагаць ворагаў.

М. Пармон.

ПАДРЫХТОЎКА ДА УСЕБЕЛАРУСКАГА ФІЗКУЛЬТУРНАГА ПАРАДА

Другі раз фізкультурнікі нашай вобласці будуць удзельнічаць ва Усебеларускім фізкультурным парадзе, які адбудзецца ў Мінску. Да гэтай знамянальнай падзеі, да паказу сваіх дасягненняў за год, фізкультурнікі маладога совецкага горада пачалі дзейсную падрыхтоўку.

У сваім выступленні брэсцкія фізкультурнікі пакажуць гатоўнасць моладзі пагранічнай вобласці да працы і абароны. Выступленне пачнецца гімнастычнай зарадкай. Потым у рытмічных рухах будуць адабражаны розныя працоўныя працэсы, а таксама такія віды спорта, як веласіпеды і бокс, у галіне якіх фізкультурнікі вобласці дасягнулі значных поспехаў. У час выступленняў будзе прадэманстравана таксама фехтаванне на рапірах.

Зараз 160 юнакоў і дзяўчат штодзённа трэніруюцца па зацверджанай праграме. 110 чалавек лепшых з іх будуць адабраны для паездкі на парад. Падрыхтоўкай да параду кіруе майстар спорта СССР па гімнастыцы тав. Веселоў.

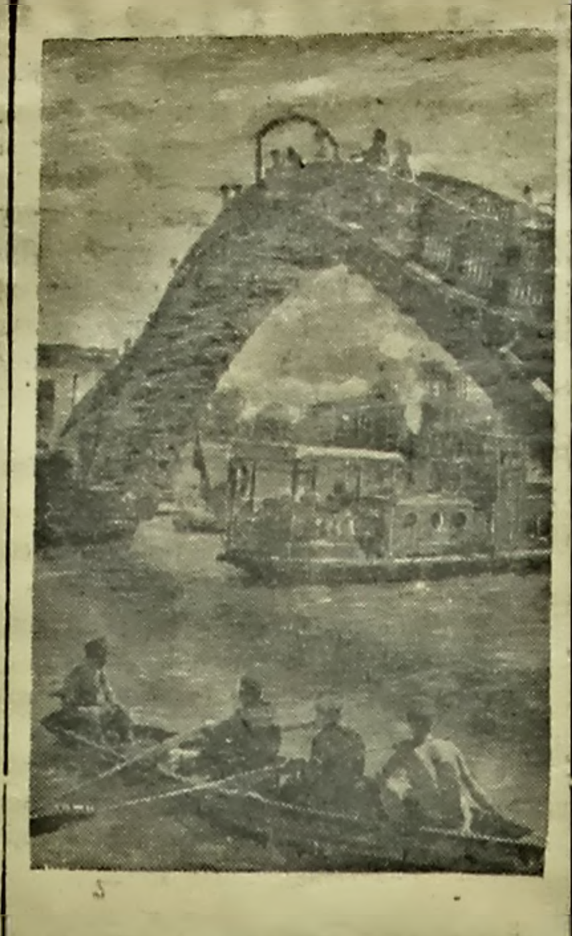

Мост на Комсамольскім возеры ў парку імені Сталіна (Ташкент).
Фота М. Газеева. Фотахроніка ТАСС.

Мае ўражанні аб фільме „Франтавыя падругі"

Фільм «Франтавыя падругі» з'яўляецца адным з навейшых абаронных фільмаў. Ён ярка паказвае гераізм совецкіх жанчын — дружынніц, іх любоў да радзімы, самаадданасць у час ваенных дзеянняў у Фінляндыі. Прагледжваючы гэты фільм, гарыш жаданнем быць такім-ж, як Наташа Матвеева, Зіна Маслава, Шура, Тамара і другія.

Асабліва мне спадабалася работа дружынніц на перадавой лініі фронта. Я зайздросціла іх самаадданасці, смеласці ў час адбіцця ворага, які напаў на санітарную машыну. Гэты факт гаворыць аб тым, што кожная совецкая жанчына гатова да апошняй кроплі крыві абараняць свяшчэнныя граніцы краіны соцыялізма, умела і лоўка біць ворага.

Прагледзеўшы гэты фільм, кожная дзяўчына, кожная дружынніца павінна паставіць перад сабой задачу асвоіць санітарную справу на выдатна, добрасумленна адносіцца да занятак і не рабіць прагулаў, быць такімі-ж, як былі гэтыя выдатныя франтавыя падругі.

Я не сумняваюся, што нашы дружынніцы і нашы ўдзельніцы курсаў медыцынскіх сясцёр будуць работаць яшчэ лепш, чым работалі дагэтуль. Фільм «Франтавыя падругі» выхоўвае і развівае ў нашай моладзі высокія патрыятычныя пачуцці, бязмежную любоў да радзімы, лютую нянавісць да ворагаў. Фільм гэты, бясспрэчна, выклікае жаданне ў многіх тысяч совецкіх дзяўчат наследаваць прыкладу слаўных дружынніц, актывістак Чырвонага крыжа, выдатна выканаўшых свой доўг перад краінай, перад совецкім народам, перад партыяй Леніна-Сталіна.

Будзем-жа такімі-ж мужнымі, смелымі і адданымі радзіме, як дружынніцы-патрыёткі, удзельніцы баёў з белафінамі.

П. Дарашкевіч,
старшыня гарадскога камітэта Чырвонага крыжа г. Брэста.

СУСТРЭЧА З УДЗЕЛЬНІКАМ БАЁЎ З БЕЛАФІНАМІ

У памяшканні кінотэатра «1-е Мая» адбылася сустрэча медыцынскіх сясцёр горада Брэста з удзельнікам баёў з белафінамі — ваенным урачом. Пасля кароткай гутаркі, якая ўсебакова паказвала значэнне жанчын-дружынніц у вайне, быў арганізован прагляд кінокарціны «Франтавыя падругі».

Чаму МТС апынулася ў цяжкім становішчы?

Партыя і ўрад звяртаюць выключна вялікую ўвагу машына-трактарным станцыям. Машына-трактарныя станцыі павінны адыгрываць вялікую ролю ў справе механізацыі сельскай гаспадаркі нашай краіны, асабліва ў заходніх абласцях Беларусі і Украіны. У машына-трактарных станцыях павінна быць узорна пастаўлена работа. Як-жа спраўляецца з ускладзенымі на яе задачамі Кляшчэльская машына-трактарная станцыя?

Зробленай рэвізіяй устаноўлена, што кіраўнікі машына-трактарнай станцыі надзвычайна запусцілі фінансавую гаспадарку, а гэта прывяло да парушэнняў фінансавай дысцыпліны. За мінулы год дэбіторская запазычанасць узрасла да 4.961 рубля, а крэдыторская — да 17.241 рубля. Адпушчаныя па бюджэту сродкі часта выдаткоўваюцца не па прызначэнню. Напрыклад, у першым квартале гэтага года не па прызначэнню выдаткавана 3.552 рублі.

У надзвычайна дрэнным становішчы знаходзіцца нафтавая гаспадарка машына-трактарнай станцыі. Цыстэрна для карасіна ўстаноўлена на дрыўляным фундаменце, не афарбавана. У выніку гэтага яна іржавее і працякае. Жалезныя бочкі, у якіх трактарным брыгадам адпускаецца гаручае, няспраўныя, таксама не афарбаваны і не маюць жалезных пробак. Кладаўшчык нафтавай базы не ведае сваіх абавязкаў, а загадчык Васарман не кіруе работай на нафтабазе, займаецца пабочнымі справамі.

Захоўванне гаручага ў трактарных брыгадах не правяраецца. У рэзультаце безадказных адносін да дзяржаўнага дабра ў першым квартале гэтага года на нафтабазе не хапіла 6.121 кілограма карасіна, 44 кілограмы аўтола, 9 кілограмаў салідола, 100 кілограмаў нігрола, а ў трактарных брыгадах — 690 кілограмаў карасіна і 76 кілограмаў аўтола. Дырэкцыя машына-трактарнай станцыі не прыняла ніякіх мер, каб выявіць вінаўных у разбазарванні дзяржаўнай маёмасці і прыцягнуць іх да адказнасці. Больш гэтага, сам дырэктар Казлоўскі стаў на шлях разбазарвання гаручых і змазачных матэрыялаў. Па яго распараджэнню прадана іншым арганізацыям 7.709 кілограмаў карасіна, 277 кілограмаў бензіна, 6.5 кілограма аўтола.

У машына-трактарнай станцыі вельмі распаўсюджана практыка набыцця неабходных матэрыялаў у прыватных асоб, на што выдаткоўваюцца вялікія сродкі. Так, напрыклад, у 1940 годзе ў былога старшага механіка Барадаўкіна машына-трактарная станцыя купіла 10,5 кілограма бабіта па 116 рублёў за кілограм і ў той-жа час гэтай колькасці бабіта аказаўся недахоп у кладаўшчыка Врублеўскага. Дырэкцыя МТС не пацікавілася, куды знік бабіт, і спісала яго за рахунак дзяржавы.

Загадчык нафтабазай Васарман прадаў машына-трактарнай станцыі 15 кілограмаў цвікоў па 20 рублёў за кілограм, а ў кладаўшчыка Врублеўскага нехапіла 32 кілограмы цвікоў. Гэты недахоп зноў быў спісан за рахунак выдаткаў па будаўніцтву. Са згоды дырэктара Казлоўскага ў невядомай асобы быў куплен для аўтамашыны акумулятар, за які машына-трактарная станцыя заплаціла 662 рублі, у той час, як ён па дзяржаўнай цане каштуе ўсяго 90 рублёў.

Яшчэ ў сакавіку мінулага года дырэктар МТС Казлоўскі склаў акт, на якім, між іншым, распісаўся і загадчык нафтабазы Васарман, на спісанне з апошняга, так званага вытворчага перавыдатку, у ліку 640 кілограмаў карасіна, 10 кілограмаў бензіна і 60 кілограмаў аўтола, у той час, як трактары выйшлі ў поле толькі 5 мая. Значыць, ніякіх вытворчых перавыдаткаў не было. Гаручыя і змазачныя матэрыялы проста разбазарылі, а потым спісалі за рахунак дзяржавы.

Не лепш абстаяць справы з фінансавай гаспадаркай. Сам дырэктар Казлоўскі займаецца падробкай грашовых дакументаў. Чыгуначную накладную № 691116 ён падрабіў на сто рублёў. Згодна ведамасці, Казлоўскі выдаў з свайго пададчота 13 трактарыстам аванс у суме 650 рублёў, а бухгалтэрыя ўтрымала з трактарыстаў гэты аванс два разы. Акрамя гэтага, Казлоўскі падрабіў камандыроўку і незаконна атрымаў 713 рублёў дзяржаўных сродкаў.

Заняўшыся жульніцкімі махінацыямі, кіраўнікі машына-трактарнай станцыі амаль зусім не звяртаюць ніякай увагі на барацьбу за выкананне плана трактарных работ. Па звестках на 30 красавіка гэтага года, дырэктар машына-трактарнай станцыі Казлоўскі паказаў, што заключана дагавораў на работы на 101,2 процанта, а фактычна аказалася, што заключана дагавораў на трактарныя работы толькі на 90,7 процанта.

Да ўсяго гэтага трэба дадаць, што сярод трактарыстаў вельмі слаба праводзіцца масава-выхаваўчая работа. Паміж імі не арганізавана соцыялістычнае спаборніцтва. Трактары і прычапны інвентар не замацаваны за трактарыстамі. У карыстанні сельскагаспадарчымі машынамі пануе поўнейшая абязлічка.

Лапуоў,
галоўны бухгалтар абласнога зямельнага аддзела.

На кірмашы ў пасёлку Тараклія (Кагульскі павет, Малдаўская ССР).
Фота В. Іванова Фотахроніка ТАСС.

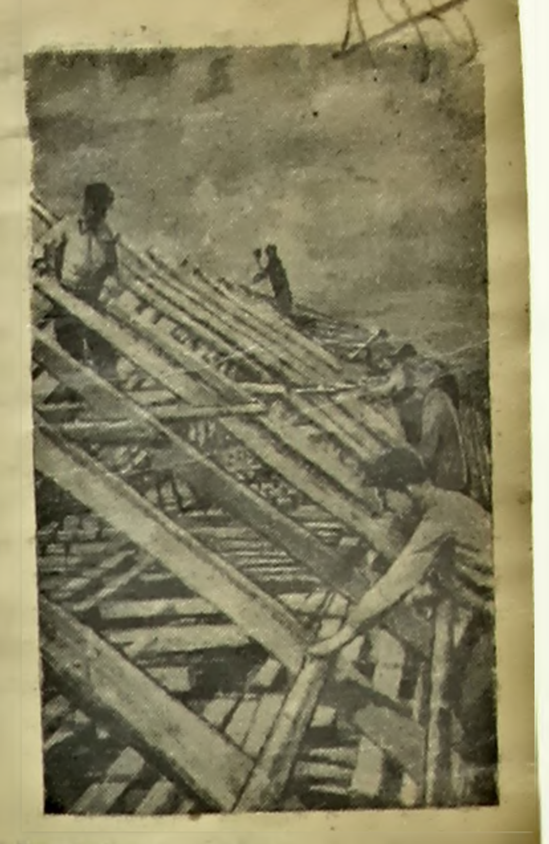

Будаўніцтва кароўніка ў калгасе імені Сталіна (Пінская вобласць).
Фота В. Лупейка (БЕЛТА).

За 2050 літраў малака ад кожнай фуражнай каровы

Работнікі малочна-таварнай фермы калгаса імені Сталіна, Кобрынскага раёна, узялі на сябе абавязацельства атрымаць у гэтым годзе ад кожнай фуражнай каровы не менш як 2050 літраў малака. У калгасе 31 дойная карова. Ад іх, згодна ўзятага абавязацельства, за селетні год трэба надаіць 63.550 літраў малака.

Вынікі першых месяцаў бягучага года паказваюць, што работнікі калгаснай жывёлагадоўлі паспяхова выконваюць свае абавязацельствы. За чатыры месяцы надоена ад усіх кароў 13.800 літраў малака. За рэалізацыю прадукцыі малочна-таварнай фермы калгас ужо атрымаў 10 тысяч рублёў прыбытку. Трэба сказаць, што такі ўдой малака атрыман у стойлавы перыяд, калі каровы не атрымоўвалі зялёных кармоў і не ўсе былі яшчэ ацяліўшыеся. З выхадам на пасбішча каровы значна павялічылі ўдой малака. Зараз у сярэднім ад кожнай каровы даяркі надайваюць да 10 літраў малака ў суткі.

Для калгаснай жывёлы ў калгасе адведзена пасбішча ў трох месцах. Пастухі Міхаіл Назарчук і Ілья Варабей пасуць кароў некалькі дзён на адным пасбішчы потым на другім. Такое чаргаванне пасбішчаў дае магчымасць на кожным з іх мець заўсёды добрую траву.

Для падкормкі жывёлы ў летні час калгас яшчэ ранняй вясной засеяў пяць гектараў вікі. Праз 10—15 дзён яе можна будзе касіць і скарыстоўваць на корм. На зімовы перыяд калгаснікі мяркуюць засіласаваць не менш як па тры тоны сіласнай масы на кожную фуражную карову.

Маргунова,
заатэхнік Кобрынскага райземаддзела.

Узнаўленне жывёлы — важнейшая справа

Улічваючы важнасць далейшага ўзнаўлення жывёлы і паляпшэння яе пароднасці, Сямяціцкі райземаддзел правёў значную работу па забеспячэнню выканання плана злучной кампаніі ў гэтым годзе. Яшчэ ў сакавіку была праведзена раённая нарада трымальнікаў вытворнікаў жывёлы. На гэтай нарадзе было падрабязна растлумачана значэнне злучной кампаніі ў справе ўзнаўлення жывёлы.

Разам з гэтым заатэхнічныя работнікі райземаддзела ў сельсоветах і вёсках правялі рад гутарак з сялянамі аб тым, якое значэнне набывае ў сучасны момант справа ўзнаўлення пагалоўя жывёлы і паляпшэння яе пароднасці. Гэтыя гутаркі далі станоўчыя вынікі. У раёне па ініцыятыве саміх сялян створана чатыры злучных пункты. Сяляне на свае ўласныя сродкі набылі племянных вытворнікаў для гэтых пунктаў.

Вялікая работа таксама праведзена па выбракоўцы беспародных вытворнікаў. Райземаддзел выявіў пародных вытворнікаў усіх відаў жывёлы і выдаў на іх племянныя пасведчанні.

Трэба, аднак, сказаць, што ўсіх гэтых мерапрыемстваў яшчэ недастаткова, каб паспяхова правесці злучную кампанію. Гэта пацвярджаецца ходам выканання плана злучкі жывёлы. З маючыхся ў раёне годных для расплоду 2.800 конематак пакрыта ўсяго толькі 610, не гледзячы на тое, што раён мае 111 племянных жарабкоў-вытворнікаў. Аналагічнае становішча па правядзенню злучной кампаніі і па іншых відах жывёлы. Напрыклад, у раёне налічваецца 13.200 кароў, а пакрыта з іх усяго 2660, з маючыхся 4.000 свінаматак пакрыта толькі 760.

Асабліва дрэнна абстаіць справа з выкананнем плана злучной кампаніі ў Нурэцкім, Мельнікаўскім, Паройказўскім і іншых сельсоветах. Кіраўнікі выканкомаў гэтых сельсоветаў упусцілі з поля свайй дзейнасці такі важны ўчастак работы, як барацьба за ўзнаўленне пагалоўя жывёлы.

Больш-менш здавальняюча праходзіць злучная кампанія ў Макаркаўскім і Мінчаўскім сельсоветах.

Райземаддзел, а таксама выканкомы сельскіх советаў не павінны абмяжоўвацца зробленай работай па правядзенню злучной кампаніі. Трэба штодзённа растлумачваць працоўным сялянам усю важнасць, гаспадарчае і абароннае значэнне барацьбы за далейшае ўзнаўленне пагалоўя жывёлы і паляпшэнне яе пароднасці.

В. Хвешчэнік,
заатэхнік Сямяціцкага райземаддзела.

Арганізацыі летняй работы з дзяцьмі — увагу комсамольскіх арганізацый і настаўніцтва

Пасля ўпартай зімовай вучобы піянерам і школьнікам павінен быць арганізаван цікавы і здаровы адпачынак, які-б садзейнічаў умацаванню іх здароўя, прывіваў-бы працоўныя і ваенна-фізкультурныя навыкі, выхоўваў-бы выдатных патрыётаў соцыялістычнай радзімы.

Надзежда Канстанцінаўна Крупская ў пісьме да піонераў пісала па поваду летняга адпачынку: «Адпачынак адпачынку — розніца. Ёсць адпачынак, які можа даць многа і ў сэнсе ўмацавання фізічных сіл і ў сэнсе роста свядомасці, а можа быць і такі адпачынак, ад якога магчыма толькі ўтаміцца і паглупець».

Задача комсамольскіх арганізацый і настаўніцтва — арганізаваць піонерам і школьнікам такі адпачынак, каб ён, як пісала Н. К. Крупская, даў многае ў сэнсе ўмацавання фізічных сіл і ў сэнсе росту свядомасці.

Як-жа арганізаваць работу з дзецьмі летам, каб справіцца з гэтай задачай?

У радзе раёнаў вобласці будуць работаць піонерскія лагеры — у Кобрыне, Антопалі, Гайнаўцы і ў гор. Брэсце. Пачаў ужо работу Дамачаўскі абласны піонерскі лагер.

Раённым камітэтам комсамола гэтых раёнаў трэба сур'ёзна кіраваць работай лагераў і забяспечыць патрэбны змест работы з дзецьмі.

У нас, на жаль, вельмі часта вузка глядзяць на арганізацыю работы ў лагеры, лічачы, што ў лагеры рэбёнак павінен адпачыць, і патэтаму аддзяляюць яго ад усяго — ад кніг і ад працы, ператвараючы тым самым лагер у своеасаблівую цяпліцу, дзе выхоўваюцца беларучкі.

Да вялікага здзіўлення, прыхільнікі такой арганізацыі работы ў лагеры знаходзяцца часта сярод комсамольскіх работнікаў, настаўніцтва, работнікаў органаў народнай асветы. Напрыклад, калі ў мінулым годзе кіраўніцтва Кобрынскага піонерскага лагера пачало прыцягваць дзяцей да ўдзелу ў гаспадарчым жыцці лагера, да працы, загадчык Кобрынскага раённага аддзела асветы тав. Гоберман заявіў: «Я не дапушчу такога лагера на тэрыторыі Кобрынскага раёна, а сваіх дзяцей забяру адтуль».

Трэба ў гэтым годзе пакончыць з такімі настроямі. Ясна, што летні адпачынак рэбят будзе добрым тады, калі яны самі будуць актыўна ўдзельнічаць у гаспадарчым жыцці лагера. Неабходна агарадзіць дзяцей ад непатрэбнага апякунства, прывучаць іх да грамадска-карыснай працы, прыцягваць да пасільнай працы ў калгасе, да збору грыбоў, ягад, лекавых траў, да работы па загатоўцы кары і г. д.

Вялікім недахопам у рабоце лагераў мінулага года з'яўлялася таксама адсутнасць сур'ёзнай работы па прывіццю ваенна-фізкультурных навыкаў навучаючымся. Неабходна ў гэтым годзе комсамольскім арганізацыям забяспечыць ваенна-фізкультурную работу ў піонерскіх лагерах, строга прытрымоўваючыся праграмы па ваенна-фізкультурнай рабоце, зацверджанай ЦК ВЛКСМ.

Сур'ёзная работа над кнігай, газетай, над развіццём поля зроку рэбят часта падмянялася ў лагерах сумнымі гутаркамі, дакладамі важатых. Работа лагераў у гэтым годзе павінна быць карэнным чынам перабудавана на аснове ініцыятывы і самадзейнасці саміх рэбят.

Аднак не толькі піонерскія лагеры з'яўляюцца формай работы з дзецьмі летам. Тысячы рэбят застаюцца дома, уне лагера, і аб іх комсамольскія арганізацыі і настаўніцтва павінны праявіць таксама вялікія клопаты, правільна арганізаваць іх адпачынак.

Вялікую ролю ў выхаванні дзяцей павінны адыграць дзіцячыя пляцоўкі. Кожны раён нашай вобласці мае сродкі на адкрыццё гэтых пляцовак. Райкомы ЛКСМБ і раённыя аддзелы народнай асветы павінны зараз-жа рашыць пытанне аб тым, дзе будуць арганізаваны гэтыя пляцоўкі, укамплектаваць іх кадрамі. Да кіраўніцтва імі трэба прыцягваць людзей, якія ведаюць піонерскую работу, любяць работу з дзецьмі.

На дзіцячых пляцоўках работа павінна быць арганізавана так, каб дзецям прывіць любоў да працы, ваенна-фізкультурныя навыкі.

Піонеры калгаса імені Сталіна, Брэсцкага раёна, пачалі выдатную справу шэфства над маладняком. Гэту ініцыятыву трэба падхапіць усім атрадам і дзіцячым пляцоўкам пры калгасах. Неабходна таксама, каб піонеры і навучаючыяся гэтых пляцовак вялі пасільную работу ў калгасе летам.

Многа прадстаіць работы піонерам на дзіцячых пляцоўках па прывядзенню ў парадак школьных двароў, участкаў, азеляненню іх.

Піонеры першай сярэдняй школы гор. Пружаны пасадзілі ля школы кветкі, дрэвы. Піонеры і навучаючыяся Рэчыцкай НСШ, Брэсцкага раёна, насадзілі сад у 39 дрэваў, даглядаюць яго, разбілі вакол школы клумбы і правялі пасадку кветак.

Прыкладу гэтых атрадаў павінны наследаваць і астатнія атрады. За лета неабходна прывесці ў парадак школьныя ўчасткі, любоўна паработаць на іх.

А колькі выдатных экскурсій у лес могуць арганізаваць піонеры, навучаючыяся, спалучаючы іх з грамадска-карыснай працай — збор грыбоў, ягад, загатоўка кары, лекавых траў, збор калекцый, якія будуць выкарыстаны ў далейшым у якасці вучэбна-наглядных дапаможнікаў.

Ніякім чынам не следуе дапускаць, каб у летні час спынілі сваю работу гурткі ў школах, дзіцячая самадзейнасць. Алімпіяды і выстаўкі дзіцячай творчасці паказалі вялікую цягу навучаючыхся да творчасці. Напрыклад, у горадзе Брэсце ва ўнутрышкольных аглядах і выстаўках удзельнічала больш 3.500 навучаючыхся.

Райкомы комсамола абавязаны забяспечыць нармальную работу піонерскіх атрадаў, ніякім чынам не дапускаць спынення іх работы. Неабходна зацвердзіць планы работы атрадаў на лета на бюро РК ЛКСМБ, чотка спланіраваць парадак адпускоў важатым і комсоргам ЦК ВЛКСМ, выходзячы з указанняў вышэй стаячых органаў.

Трэба зараз-жа вырашыць пытанне аб піонерскіх фарпостах пры школах, калгасах, прадпрыемствах, домаўпраўленнях, зацвердзіць важатых фарпостаў і планы іх работы на лета.

Неабходна зразумець, што фарпост іграе вялікую ролю ў арганізацыі летняга адпачынку дзяцей. Задача фарпоста — адарваць рэбят ад вуліцы, зрабіць іх летні адпачынак арганізаваным, садзейнічаючым фізічнай закалцы, росту свядомасці.

З чаго трэба пачаць важатаму фарпоста сваю работу? Пачаць яе трэба з таго, каб выявіць актыў рэбят, якія з'яўляюцца важакамі дзяцей. Потым разам з гэтым актывам дагаварыцца з домаўпраўленнем, калгасам, сельсоветам выдзеліць для фарпоста памяшканне і прыступіць да яго абсталявання. Пры фарпостах павінны быць абсталяваны спартыўная пляцоўка з бегавой дарожкай у 100—500—1000 метраў, паласа перашкод, валейбольная пляцоўка і г. д. З дапамогай важатых арганізаваць гурткі дзіцячай самадзейнасці: харавы, драматычныя, музыкальны і г. д. Да кіраўніцтва імі прыцягнуць здольных рэбят і бацькоў.

Літаратурны гурток павінен арганізоўваць дыспуты па асобных прачытаных кнігах. Члены гуртка ў насценнай газеце фарпоста павінны выступаць з рэцэнзіямі аб прачытаных кнігах з мэтай папулярызацыі кніг сярод рэбят.

Вялікае поле дзейнасці для фарпоста. Ён арганізуе калектыўныя рыбалкі рэбят за горад, за вёску з начоўкай каля кастра, сустрэчы з ордэнаносцамі, стаханаўцамі, камандзірамі і байцамі Чырвонай Арміі. Члены геаграфічнага гуртка фарпоста арганізуюць экскурсіі з мэтай вывучэння багаццяў свайго раёна. У час экскурсіі рэбяты сабіраюць расліны для гербарыяў, узоры глеб.

Комсамольскія арганізацыі, настаўніцтва, райкомы комсамола абавязаны забяспечыць дзецям прадуманы, цікавы адпачынак і фізічную закалку, прыцягваючы да гэтай работы шырокую грамадскасць, байцоў і камандзіраў Чырвонай Арміі.

В. Кашэнкоў,
сакратар абкома ЛКСМБ.

Вайна ў Еўропе, Афрыцы і Азіі

(ДЗЕННІК ВАЕННЫХ ДЗЕЯННЯЎ).

На англа-германскім фронце — на працягу апошніх двух дзён адзначалася некаторая актыўнасць авіяцыі. Германскія ўзброеныя сілы дзейнічалі галоўным чынам на моры. Як паведамляецца ў зводцы германскага камандавання, германскай падводнай лодкай патоплены англійскія гандлёвыя судны агульным танажам у 21.250 рэгістравых брута-тон. У ноч на 8 чэрвеня ля заходняга ўзбярэжжа Шатландыі германская авіяцыя патапіла тры ўзброеных англійскіх гандлёвых параходы. Каля Шатландыі і ў Атлантычным акіяне нанесены пашкоджанні яшчэ двум буйным суднам. Ля Усходняга ўзбярэжжа Англіі германскі бамбардыроўшчык знішчыў англійскае вартавое судна.

У ноч на 9 чэрвеня германскія самалёты патапілі ў англійскіх водах два англійскіх гандлёвых параходы і бамбардыравалі партовыя збудаванні на паўднёвым і паўднёва-ўсходнім узбярэжжы Англіі.

У ноч на 8 чэрвеня, перадае агенцтва Рэйтэр, англійскія бамбардыроўшчыкі атакавалі пасля амаль месячнага перапынку докі ў Брэсце (Францыя). Злучэнні англійскай берагавой авіяцыі зрабілі таксама налёт на докі Бергена (Нарвегія) і, апрача таго, на знаходзіўшыяся ў гэтым раёне германскія судны.

У ноч на 9 чэрвеня англійская авіяцыя зрабіла налёт на Заходнюю Германію. Бамбардыроўцы падвергліся аб'екты ў Эссене і Дортмундзе.

* * *

Найбольшую актыўнасць у басейне **Міжземнага мора** праявілі паветраныя сілы ваюючых старон. Асноўны ўдар германа-італьянскай авіяцыі быў накіраван супроць апорных баз англічан — вострава Мальта і Александрыі. У ноч на 8 чэрвеня, гаворыцца ў зводцы італьянскага камандавання, італьянскія самалёты бамбардыравалі авіяцыйныя базы Мальты. У тую-ж ноч германскія самалёты, адзначаецца ў зводцы германскага камандавання, зрабілі налёт на Александрыю. Асабліва жорсткай бамбардыроўцы падвергілася марская база, пашкоджаны арсенал і партовыя склады. Паводле паведамлення александрыйскага карэспандэнта агенцтва Юнайтэд Прэс, у налёце на горад удзельнічала каля сарака бамбардыроўшчыкаў. Англійскія самалёты, указваецца ў камюніке англійскага камандавання, зрабілі інтэнсіўны налёт на Бенгазі, Дэрну і Трыполі.

У раёне **Тобрука** (Кірэнаіка) адзначаюцца актыўныя дзеянні артылерыі з абодвух старон. Германская артылерыя, паведамляецца ў германскай зводцы, падвергла новаму абстрэлу пазіцыі англійскай артылерыі ля Тобрука, а германскія і італьянскія самалёты бамбардыравалі ўмацаванні англічан вакол горада. У зоне Солума, гаворыцца ў камюніке англійскага камандавання, прадаўжаюцца інтэнсіўныя дзеянні патрулёў.

Ва Усходняй Афрыцы, у Абісініі, жорсткія баі вядуцца ў вобласці Гала-Сідамо.

Англійскія войскі, адзначаецца ў камюніке англійскага камандавання, перасеклі ў двух месцах раку Омо і прасоўваюцца ўперад; захвачан вялікі лік палонных. У раёне Гандара, паведамляецца ў італьянскай зводцы, артылерыйская перастрэлка.

* * *

У Сірыі за апошнія дні разгарнуліся актыўныя ваенныя дзеянні. Зранку 8 чэрвеня, гаворыцца ў камюніке камандавання англійскіх войск на Бліжнім Усходзе, войскі саюзнікаў пад камандаваннем генерала Вільсона перайшлі сірыйскую граніцу. У афіцыяльным паведамленні французскага агенцтва Гавас —ОФІ адзначаецца, што ўтаржэнне войск генерала дэ Голя і англійскіх часцей было прадпрынята з Усходняй Палесціны ў паўднёвую частку Сірыйскай вобласці Джэбель-Друз. Паводле паведамлення карэспандэнта агенцтва Юнайтэд Прэс з Вішы, жорсткія баі адбываюцца ў раёнах Джэбель-Друз і на поўдзень ад Эсувейды.

Як перадае з Вішы карэспандэнт агенцтва Асошыэйтэд Прэс, англічане, відаць, прабуюць прадпрыняць двайны ахват Дамаска. Адна калона, мабыць, павінна будзе нанесці ўдар праз Джэбель-Друз, другая—у напрамку Тыверыядскага возера і далей на горад Баніас (у 40 кіламетрах на поўнач ад Тыверыядскага возера). Другая калона англійскіх войск, якая складаецца з вялікіх англійскіх мотамеханізаваных сіл, па вестках гэтага-ж карэспандэнта, ужо ўвайшла ў сутыкненне з французскімі войскамі і атакуе горад Баніас.

Адначасова з наступленнем з боку Палесціны англійскія войскі прасоўваюцца таксама з Трансіарданіі і Ірака. Асноўнымі аб'ектамі наступлення англійскіх войск, згодна паведамлення агенцтва Рэйтэр, з'яўляюцца Бейрут, Алепо і Дамаск. Па думцы ваеннага аглядальніка агенцтва Рэйтэр Губерта Гофа, флангавыя атакі англічан з боку Ірака і Трансіарданіі накіроўваюцца на Хомс (у цэнтральнай частцы Сірыі) і праследуюць мэту адрэзаць Трыполі (сірыйскі порт) і Бейрут ад астатняй Сірыі.

Англійскі ваенна-марскі флот аказвае падтрыманне англійскай арміі, якая аперыруе ў Сірыі. Як паведамляе агенцтва Гавас-ОФІ, англійскія ваенна-марскія сілы, якія складаюцца з аднаго лінкора, двух крэйсераў і пяці эсмінцаў, курсіруючых каля Бейрута, раніцой 9 чэрвеня высадзілі на ліванскі бераг марскі дэсант. Англійскія дэсантныя войскі, гаворыцца далей у паведамленні, былі ўзяты ў палон французскімі часцямі. Англійская авіяцыя бамбардыравала аэрадромы Дамаска і Алепо і абстраляла з кулямётаў аэрадром у Раяку. Апрача таго, бамбардыроўцы падвергліся Бейрут і аэрадромы у Тадморы (Пальміра).

9 чэрвеня. (ТАСС).

ЭВАКУАЦЫЯ ГРАМАДЗЯНСКАГА НАСЕЛЬНІЦТВА З АЛЕКСАНДРЫІ

ЛОНДАН, 10 чэрвеня (ТАСС). На паведамленню агенцтва Рэйтэр, у выніку апошніх бамбардыровак Александрыі многія жыхары горада пачалі эвакуіравацца. На падліках адной арабскай газеты, на працягу ўчарашняга дня Александрыю пакінула да 40 тысяч чалавек. Улады ракамендуюць жыхарам выязджаць у правінцыю або ў Каір.

АТРЫМАННЕ ФРАНЦУЗСКАЯ НОТЫ У ЛОНДАНЕ

ЛОНДАН, 10 чэрвеня (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, нота па поваду падзей у Сірыі, уручаная 7 чэрвеня французскім паслом у Мадрыдзе англійскаму паслу Сэмюэлю Хору, цяпер атрымана ў Лондане і ў сучасны момант вывучаецца.

СТАНОВІШЧА У СІРЫІ

НЬЮ-ЙОРК, 9 чэрвеня. (ТАСС). Як перадае карэспандэнт агенцтва Асошыэйтэд Прэс з Дамаска, у Сірыі аб'яўлена асадная становішча. Уладамі забаронены публічныя мітынгі, усякага роду прапаганда, прыватнае карыстанне міжгароднім тэлефонам і тэлеграфам. З 9 гадзін вечара жыхарам загадана тушыць агні. За невыкананне гэтага распараджэння награжае накаранне смерцю.

БЕРЛІН, 9 чэрвеня (ТАСС). Бейруцкі карэспандэнт агенцтва Трансоцэан перадае, што распараджэннем вярхоўнага камісара ў Сірыі і Лівапе закрыты ўсе школы. Уладамі дано ўказанне праводзіць зацямненне ва ўсіх гарадах і сёлах.

НОТА ДАЦКАГА УРАДА ІСЛАНДЫІ

КАПЕНГАГЕН. (ТАСС). Дацкія газеты апублікавалі ноту дацкага ўрада ў адказ на паведамленне ісландскага альтынга (парламента) аб растаржэнні дацка-ісландскай уніі. Нота была ўручана ісландскаму паверанаму ў справах у Даніі Крабэ.

У ноце выражаецца жаль па поваду таго, што альтынг у сучасны момант вынёс падобнае рашэнне, і ўказваецца, што дацкі ўрад усё-ж прымае гэтае паведамленне, як намер Ісландыі пасля вайны ўступіць у перагаворы па гэтаму пытанню, і са свайго боку выражае гатоўнасць да такіх перагавораў.

ЗАМЕЖНАЯ ХРОНІКА

Ваеннае міністэрства ЗША аб'явіла, што ў сувязі з прыняццем праграмы вытворчасці 500 чатырохматорных бамбардыроўшчыкаў у месяц, яно заказала іх на 226 мільёнаў долараў фірме «Консолідэйтэд эйркрафт компані» і на 95 мільёнаў долараў — фірме «Боінг эйркрафт компані».

* * *

Губернатар Мальты генерал-маёр Добі па радыё заявіў, што, магчыма, Мальпе прыдзецца сустрэцца з небяспекай непрыяцельскага ўтаржэння на востраў.

* * *

Каля двух тысяч супрацоўнікаў 36 дыпламатычных місій выедуць з Парыжа ў Вішы.

* * *

Паміж Палесцінай і Егіптам спынена тэлефонная і тэлеграфная сувязь.

* * *

Газета «Зара» паведамляе аб паводкі ў раёне горада Відзіна (Балгарыя), у выніку чаго заліта 40—50 тысяч дэкар пасеўнай плошчы. Асабліва пацярпелі зерпавыя пасевы.

* * *

У Загрэбе выдана распараджэнне, забараняючае карыстацца аўтатранспартам па святочных днях. У гэтыя дні аўтамабілямі могуць карыстацца толькі члены ўрада і ўрачы, аказваючыя тэрміновую дапамогу.

(ТАСС).

Старая Русь у сяле Каломенскім

Ля ўскраіны падмаскоўнага сяла Каломенскага, на высокім абрывістым беразе, адкуль відны прасторы ракі поймы і люстраная гладзь паўднёвага Маскоўскага порта, у старым цяністым парку раскінуўся незвычайны музей. Яго экспанаты не ўмяшчаюцца на стэндах. Іх не размясціць і ў прасторных залах любога выставачнага павільёна. Яны стаяць пад адкрытым небам, на схіле рва, на кручы прыбярэжнага абрыву. Вакол цясняцца старыя ліпы і буйна зелянее трава.

Сюды, у гэты цяністы парк, перасяляецца Старая Русь — яе цэрквы, складзеныя безвядомымі рускімі зодчымі, яе грамадзянскія збудаванні, перажыўшыя стагоддзі, грозныя каменныя вежы крэпасных умацаванняў. І калі бродзіш па гэтаму стараму ціхаму парку, адчуваеш, як быццам шалясцяць старонкі дрэўняй кнігі, і то там, то тут узнікаюць нямыя сведкі былых дзён...

Як страшна навальнічая хмара, са схілаў Алтая, з бяскрайніх азіяцкіх стэпаў у пачатку XIII века абрушылася на Русь 300-тысячная раць Батыя. Мусульманскі гісторык, які бачыў гэту татара-мангольскую орду ў паходзе, запісаў: «Ад мноства воінаў зямля стагнала; ад велізарнага войска шалелі дзікія звяры і начныя птушкі».

Заравы пажараў узняліся над Руссю. Палалі Ніжні, Разань, Твер, Масква. І галоўні чарнелі на снягу там, дзе яшчэ ўчора стаяла дрэўняя Каломна. Але тыя нямногія з каломенцаў, кому ўдалося пазбегнуць няволі і смерці, прабраліся з роднага папялішча ўверх па рацэ і ас елі на высокім абрывістым беразе, непадалёку ад разаронай Масквы.

Так расказвае старая легенда аб аснаванні Каломенскага...

Ішлі стагоддзі. Як картачны домік, распалася Залатая Орда. Усю Русь сабрала Масква «пад сваю высокую руку». І сяло Каломенскае стала любімай царскай рэзідэнцыяй.

Тут падоўгу жывалі Васілій III і Іван Грозны. Тут пры цары Аляксеі Міхайлавічу плотнічы староста Сенька Пятроў і стралец Івашка Міхайлаў узвялі з дрэва велічны царскі палац з 270 пакоямі і 3.000 слюдзяных вокан. Знамянітыя майстры С. Ушакоў і Б. Салтанаў упрыгожылі палац «добрым пісьмом». Шатравыя і лукавічныя крышы і зацейлівыя верхавінкі, то пузатыя, як бочкі, то калючыя, як пятушыныя грабяшкі, былі распісаны чырвонымі, зялёнымі і сінімі вузорамі. «Цацка, толькі што вынутая з ларца», называлі палац іншакраінцы.

Бачыла Каломенскае і Пятра І. У высокіх ботфортах і войлачнай шляпе са страусавым пяром шырока і размашыста шагаў тут Пётр пасля Азоўскай і Палтаўскай «вікторый», каб урачыстым маршам адсюль правесці свае палкі ля сцян дрэўняга Маскоўскага Крэмля.

Вякі змянілі твар старага Каломенскага. Знік прыгожы палац Аляксея Міхайлавіча; толькі ў штучнай мадэлі разьчыка Смірнова можна ўбачыць яго зараз у Каломенскім музеі.

На высокім беразе Масква-ракі, ля самага абрыву стаіць царква Вазнесення, пабудаваная невядомым рускім зодчым у 1532 г. Не будзь крыжа, які вянчае шацёр, царкву можна было б прыняць за грандыёзную вежу: на 65 метраў падымаецца ўвысь гэта стройная велічавая грамада.

На яе ўсходняй галерэі — каменны трон з ножкамі ў выглядзе ільвіных лап. На ім не раз седжваў Васілій III, любуючыся кулачным боем на Масква-рацэ і вясёлым сакалліным паляваннем.

Але бачыла гэта старая царква і страшэнную расправу цара над масквічамі, калі ў дні «Меднага бунта» людзі «гандлёвыя і іх дзеці, і рэйтары, і хлебнікі, і мяснікі, і піражнікі, і вясковыя, і гулячыя, і баярскія людзі», стомленыя голадам і паборамі, прыйшлі да цара Аляксея ў Каломенскае. Цар падаў знак. На бяззбройны натоўп кінуліся стральцы і наёмныя войскі: мноства масквічоў утапула ў рацэ. Сотні былі пакараны смерцю. Уцалеўшым выпалілі на тварах літару «Б» (бунтаўшчык).

Ледзь далей, уверх па рацэ, за глыбокім ірвом стаіць высокі холм—«Чортава або Дз'якаўскае гарадзішча». Ёсць весткі, што менна тут, на «Чортавым гарадзішчы», у 1606 г. стаяў штаб Івана Балотнікава, які падняў сялянскую рацьна барацьбу з баярскай Масквой. Адсюль, заняўшы галоўныя дарогі вакол Масквы і вядучы «многія бай вa многіх мясцах», пасылаў Балотнікаў у сталіцу свае «прелестные письма», заклікаючы народ да расправы з баярамі, вотчыннікамі купцамі. Тут пасля паражэння ля суседняй вёскі Котлы Балотнікаў гераічна біўся тры дні з царскімі войскамі і, прарваўшы акружэнне, ушоў у Калугу...

У Каломенскім — гэтым своеасаблівым музеі — за апошнія годы сабраны помнікі Старай Русі з самых розных месц.

Сярод векавых дрэваў парка стаіць домік Пятра І: брусчатыя сцены, высокі ганак, падслепаватыя вокны. У гэтым доме жыў Пётр, калі ля Белага мора, у вусці Паўночнай Дзвіны, у 1702 г. будаваў Паўночна-Дзвінскую крэпасць. Бравенчатая маставая вядзе да варот суровай крэпасной вежы і Нікольска-Карэльскага манастыра; з 1690 г. амаль два з палавінай стагоддзі яна стаяла ў 80 клм. ад Архангельска.

Непадалёку — «мёдаварня» канца XVII в. Яна перавезена сюды, з падмаскоўнага Праабражэнскага сяла. Побач устанаўліваюцца каменныя, разныя, здзіўляючай красаты, Ільвіныя вароты. З сярэдзіны XVII века да нашых дзён вароты гэтыя стаялі ў сяле Ізмайлава.

Хутка гарадок-музей у Каломенскім папоўніцца новымі «экспанатамі». З маскоўскага Зарадззя, з глыбокай нізіны на беразе Масква-ракі, сюды мяркуецца перасяліць старынную царкву «Зачатья, что в Углу» пабудовы XVI в. і дзве каменныя вежы Кітайгародскай сцяны. Гэта сцяна пражыла ў Маскве чатыры стагоддзі. Зараз на яе месцы на беразе Масква-ракі закладваецца новы гіганцкі будынак Соўнаркома. А дзве вежы старай крэпасной сцяны перабіраюцца ў ціхі падмаскоўны парк, дзе яе сівой старынной, на высокі бераг ракі, адкуль ясна бачны шлюзавыя вежы сталінскай воднай магістралі, якая адкрыла шлях з Масквы к пяці совецкім марам.

П. ЛАПАЦІН.

Прыгоды на рацэ Мухавец

Цёплы сонечны чэрвеньскі дзень. Жывапісная прырода, люстраная гладзь ціхай ракі, густыя цені зялёных дрэў, заліты гарачым сонцам пясчаны пляж,—усё гэта так чароўна вабіць да сябе сотні гаражан Брэста.

Ды чаму не скарыстаць такія шчодрыя паслугі прыроды, пакупацца ў рацэ, загараць, адпачыць на рыхлым гарачым пяску, пакатацца на байдарцы? Словам, усе магчымасці кожнаму працоўнаму правесці свой выхадны дзень весела і разумна.

Яшчэ з раніцы ў выхадны дзень 8 чэрвеня да ракі Мухавец нацяклі вялікія натоўпы людзей. Многалюдна і ажыўлена стала на беразе ракі. З такім-жа жаданнем культурна і разумна адпачыць накіраваліся і мы. Але тут наша лірычнае ўступленне неабходна прадоўжыць сумнай сапраўднасцю. На фоне багатай прыроды перад вачамі ўзніклі рэзкія процілеглыя кантрасты. Вось першы з іх. Ля крутога берага сабраўся вялікі натоўп людзей. Яны штурхаліся, перакідваліся «ветлівымі» словамі, шумелі. Ад процілеглага берага павольна рухалася неравозачная лодка. Калі лодка прычальвала да берега, рух у натоўпе яшчэ больш узрастаў, кожны імкнуўся першым папасць на лодку, баючыся, што прыдзецца чакаць гадзіну або больш.

На рацэ снавала некалькі байдарак. Любіцелі пакатацца на байдарках ужо даўно надаелі касіру і вартаўніку, просячы прадаць білет на байдарку.

—Байдарак спраўных больш няма і не прыставайце, — адказаў вартаўнік. — Астатнія на складзе, усе паламаныя, — дабаўляў ён.

Некаторыя з адпачываючых, відаць упершыню прыбыўшы на пляж, хадзілі і запытваліся ў прахожых — дзе тут ваду прадаюць. Здзіўленыя такім пытаннем, многія «старажылы» як-бы вінавата ўхмыляючыся адказвалі — ды тут ніколі прахладжальнымі напіткамі і не гандлявалі, аб гэтым патрэбна даўно ўжо ведаць.

Да 12 гадзін дня левы бераг ракі быў густа ўсеян адпачываючымі. Асобныя смельчакі спрабавалі праінкнуць да ракі пакупацца, але дзяжурная лодка «Освода» з міліцыянерам хутка праследавала «зайцаў» і выганяла іх на бераг. Усюды на беразе стаялі знакі. «Купацца забараняецца» — папярэджвалі яны.

Чотка у гэты дзень работала утапавальная станцыя. Хай не падумае чытач, што тут апячатка. Мы наўмысна называем яе ўтапапельнай, а не выратоўчай. Ля станцыі стаіць катэр. Раз па разу ён без усякай патрэбы на поўным хаду снуе па рацэ, робіць крутыя павароты. Некаторыя плаваючыя на байдарках ад вялікіх узнятых хваль пераварачваліся, тады катэр звяртаўся і падбіраў людзей. Па сутнасці, глупая забава, і ніхто каму следвала-б на гэта не звяртаў увагі.

Нарэшце, пад вечар на левым беразе ракі зноў у двух мясцах выраслі вялікія натоўпы людзей, чакаючых папасці на лодку, каб пераправіцца ў горад. На гэты раз папасці на лодку было не так проста. Многія, каб папасці першымі заходзілі вышэй калеп у ваду і, калі лодка набліжалася да берага, бралі яе штурмам.

«Цікавы» быў выхадны дзень на рацэ Мухавец. На вялікі жаль, там нікога не было з адказных работнікаў выканкома горсовета, а было-б ім што паглядзець.

Р. Терской.

Нам. адказнага рэдактара С. Т. МАРЧЭНКА

Брэсцкая абласная школа глуханямых дзяцей у Белавежы

Аб'яўляе набор дзяцей у школу

У школу прымаюцца дзеці ад 7 да 14 год. Заяву аб прыёме, даведку аб соцстановішчы бацькоў, метрыку і даведку аб стане здароўя накіроўваць па адрасу: Белавежа, Піонерская вул. № 23.

Дакументы прымаюцца да 10-га жніўня Прыём з 20-га жніўня па 25-га. Залічаныя ў школу дзеці забяспечваюцца інтэрнатам, харчаваннем і вопраткай.

Дырэкцыя школы.

Брэсцкая швейная арцель „НОВЫ ШЛЯХ“

даводзіць да ведама жыхароў Брэста і вобласці, што аддзяленне № 2 (ПУШКІНСКАЯ № 2)

ПРЫМАЕ і выконвае заказы мужчынскай, жаночай, ваеннай і дзіцячай вопраткі ўсякага роду з матэрыяла заказчыка.

АДДЗЯЛЕННЕ мае культурна абсталяваную чакальню для заказчыкаў.

РАБОТА выконваецца высокакваліфікаванымі майстрамі своечасова.

Такія-ж заказы прымаюцца новым аддзяленнем № 7 па СОВЕЦКАЙ вуліцы № 39.

Адрас праўлення: Брэст, Совецкая № 37, тэлефон № 7-83

ПРАЎЛЕННЕ

СЁННЯ Ў КІНОТЭАТРАХ

Кінотэатр 1 МАЯ	Кінотэатр „КІМ“
ФРАНТАВЫЯ ПАДРУГІ	ПЕСНЯ АБ ЛЮБВІ
Пачатак сеансаў 5, 7, 9, 11.	Пачатак сеансаў 5, 6 30, 8, 9 30, 11,

Брэсцкі тэхнікум чыгуначнага транспарта

АБ'ЯЎЛЯЕ

асенні прыём навучаючыхся на 1-шы курс тэхнікума па спецыяльнасцях:

1) пуцявая гаспадарка,
2) рух і грузавая работа,
3) сігналізацыя, цэнтралізацыя і блакіроўка.

У тэхнікум прыймаюцца грамадзяне СССР абодвух полаў ва ўзросце ад 15 да 30 год, якія скончылі 7 класаў сярэдняй школы. Дапускаюцца асобы, не маючыя дакументаў аб сканчэнні школы, але валодаючыя адпаведнымі ведамі.

Усе паступаючыя на 1-шы курс тэхнікума падвяргаюцца прыёмным іспытам па канстытуцыі СССР, матэматыцы, фізіцы і рускай мове ў аб'ёме праграм няпоўнай сярэдняй школы. Выдатнікі прыймаюцца без іспытаў.

Адкрыт таксама прыём заяў на старшыя курсы тэхнікума ад асоб, якія маюць падрыхтоўку ў аб'ёме таго, або іншага курса тэхнікума.

Заявы аб паступленні на першы курс тэхнікума і на старшыя курсы падаюцца на імя начальніка тэхнікума, асабіста або па пошце заказным пісьмом з прыкладаннем:

а) падрабязнай аўтабіяграфіі, б) пасведчання аб нараджэнні, в) пасведчання аб адукацыі, г) трох фотаграфічных картачак і д) паштовых марак на 60 капеек.

Асобы, залічаныя ў тэхнікум і вытрымаўшыя на выдатна іспыты, забяспечваюцца стыпендыяй (пры выдатных поспехах), чыгуначнымі білетамі, іншагароднія забяспечваюцца інтэрнатам.

Прыём заяў з 10 мая па 10 жніўня 1941 года.
Прыёмныя іспыты з 18 па 28 жніўня 1941 года.
Пачатак заняткаў 1-га верасня 1941 года.

Адрас: Брэст, Пушкінская вуліца дом № 58.
ТЭХНІКУМ ЧЫГУНАЧНАГА ТРАНСПАРТА.

ГОРТЭАТР — 11 ЧЭРВЕНЯ

Гастролі тэатра музыкальнай камедыі БССР

ХАЛОПКА

Музкамедыя ў 3-х дзеях.
Тэкст Рапапорта, пастаноўка А. Франчэнка.
Пачатак у 9 гадзін вечара.
Каса адкрыта з 12 да 3 гадз. дня і з 5 да 9 гадз. 30 мінут вечара.

Брэсцкая мылаварная арцель „СЕРП І МОЛАТ“

купляе розныя бутэлькі

для чарніла у неабмежаванай колькасці па дзяржаўных цэнах.

Прыём бутэлек: кантора арцелі: г. Брэст, вул. Совецкая № 162, тэл. № 590

БРЭСЦКАЙ КАНТОРЫ РАЙТРАНСГАНДАЛЬХАРЧА

для работы ў пякарнях

ПАТРАБУЮЦЦА МАЙСТРЫ

хлебапячэння і нам. майстра.

Звяртацца па адрасу: г. Брэст Перац 1, адзел кадраў.

Брэсцкаму лінейна-тэхнічнаму вузлу

патрабуюцца ШОФЕРЫ

на пастаянную работу

Звяртацца па адрасу: г. БРЭСТ, БЕЛАСТОЦКАЯ № 40 Тэлефон № 27.

БРЭСЦКАМУ АБЛМНОГАПРОМСАЮЗУ

ПАТРЭБНЫ бухгалтары

для работы ў арцелях на самастойным балансе.

За даведкамі звяртацца на адрасу: Брэст, Праспект 17 верасня 44

Тыраж 18000. Адрас рэдакцыі: Брэст, вугал Совецкай і Пушкінскай № 18 26 (2-гі паверх). Тэлефоны: адказнага рэдактара — 1-17, нам. адказнага рэдактара — 7-58, адказнага сакратара і аддзела пісем № 618, аддзелаў: эканамічны, партыйны і прапаганды — 1-23 і начная рэдакцыя — 7-11. Друкарня ім. Варашылава. УД—1086